

ДО ЗАХИСТУ
завідувач кафедри туристичного бізнесу та
країнознавства
доц. Парфіненко А. Ю.

Кваліфікаційна робота магістра

на тему: «Вплив глобалізації на політичну культуру Великої
Британії»

Виконала: студентка 2 курсу, групи УКЄ-61
Спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації,
регіональні студії»

Чернишова Аліна Олексіївна

(прізвище та ініціали)

Керівник: к. пол.н., доц. Панасенко Г. С.

(прізвище та ініціали)

Рецензент: к. пол.н., доц. Калюжна Ю. І

(прізвище та ініціали)

Підсумкова оцінка:

за національною шкалою: _____

кількість балів: _____

Голова Екзаменаційної комісії

(підпис) (прізвище та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) другий (магістерський)

Напрямок підготовки _____

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

ЗАТВЕРДЖУЮ

завідувач кафедри туристичного
бізнесу та країнознавства
доц. Парфіненко А.Ю.

«13» грудня 2023 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ (ПРОЕКТ)

Чернишової Аліни Олексіївни

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

Тема роботи: «Вплив глобалізації на політичну культуру Великої Британії»

керівник роботи Панасенко Г. С., к.пол.н., доцентка

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від «07».08.2023 року №4002-5/1677

2. Строк подання студентею роботи 24.11.2023 р.

3. Перелік питань, які потрібно розробити

Вивчити вплив глобалізації на зміну політичних цінностей та ідеологій в Великій Британії, глобальних форумів, на політичну культуру, глобалізації на економіку і його взаємозв'язок з політичною культурою; дослідити вплив глобалізації на політичну участь громадян та розвиток громадського суспільства в Великій Британії, на міграційні процеси, культурне розмаїття та обмін; вплив глобалізації на економічні процеси та їх взаємозв'язок з політичною культурою Британії, які зміни відбуваються в сфері торгівлі, інвестицій, фінансів та регулювання економіки під впливом глобальних процесів, як зміни впливають на структуру та функціонування медійного сектору Великої Британії; визначити, як глобалізаційні процеси впливають на розповсюдження зарубіжних медійних продуктів, а також як це впливає на медійну культуру, сприйняття інформації та формування громадської думки.

4. План роботи

№ з/п	Назви етапів роботи
1.	РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ
2.	РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ПОЛІТИЧНУ КУЛЬТУРУ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ
3.	РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОСИН УКРАЇНИ ТА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

5. Дата видачі завдання 04.09.2023 р.

Студентка

підпис

Аліна ЧЕРНИШОВА

ініціали, прізвище

Керівник роботи

підпис

Ганна ПАНАСЕНКО

ініціали, прізвище

АНОТАЦІЯ

Чернишова А. О. Вплив глобалізації на політичну культуру Великої Британії.

Робота присвячена впливу глобалізації на зміну політичних цінностей та ідеологій в Великій Британії. Досліджено вплив глобалізації на політичну участь громадян та розвиток громадського суспільства в Великій Британії. Проаналізовано зміни в формах політичної мобілізації, активізації громадських рухів, зростання впливу недержавних акторів та роль громадських організацій у глобальних мережах. Проаналізовано вплив глобалізації на економічні процеси та їх взаємозв'язок з політичною культурою Великої Британії. Проаналізовано, які зміни відбуваються в сфері торгівлі, інвестицій, фінансів та регулювання економіки під впливом глобальних процесів, і як це відображається на політичних установах і розподілі суспільних ресурсів. Вивчено вплив глобалізації на економіку Великої Британії і його взаємозв'язок з політичною культурою. Проаналізовано, як зміни впливають на структуру та функціонування медійного сектору Великої Британії, розподіл медійної власності, доступ до інформації та зміну медійних звичаїв громадян.

Визначено, як глобалізаційні процеси впливають на розповсюдження зарубіжних медійних продуктів (таких як фільми, телепередачі, музика) у Великій Британії, а також як це впливає на медійну культуру, сприйняття інформації та формування громадської думки.

ABSTRACT

Chernyshova A. O. Impact of globalization on the political culture of Great Britain.

The work is devoted to the influence of globalization on the change of political values and ideologies in Great Britain. The influence of globalization on the political participation of citizens and the development of civil society in Great Britain is studied. Changes in the forms of political mobilization, the activation of public movements, the growing influence of non-state actors, and the role of public organizations in global networks are analyzed.

It is analyzed what changes are taking place in the sphere of trade, investment, finance and regulation of the economy under the influence of global processes, and how this is reflected in political attitudes and the distribution of public resources. The impact of globalization on the economy of Great Britain and its relationship with political culture is studied. It is analyzed how the changes affect the structure and functioning of the media sector of Great Britain, the distribution of media ownership, access to information and the change in the media habits of citizens. The impact of globalization on migration processes, cultural diversity and exchange in Great Britain is demonstrated.

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Теоретико-методологічні засади дослідження політичної культури Великої Британії	
1.1. Політична культура та глобалізація як об'єкти міжнародно-політичних досліджень	6
1.2. Теоретичний аналіз впливу глобалізації на політичну культуру	14
1.3. Соціально-політичний профіль Великої Британії	20
Розділ 2. Аналіз впливу глобалізації на політичну культуру Великої Британії	
2.1. Історичний огляд політичної культури Великої Британії	29
2.2. Вплив глобалізації на політичну участь та громадянську активність	35
2.3. Вплив глобалізації на політичну систему Великої Британії	42
Розділ 3. Проблеми та перспективи відносин України та Великої Британії в умовах глобалізаційних трансформацій	
3.1. Сучасний українсько-британський стратегічний діалог	50
3.2. Оцінки загроз глобального характеру в сфері національної безпеки України та Великої Британії	59
3.3. Глобалізаційні процеси в світі: виклики та можливості для країн	65
Висновки	72
Список використаних джерел	75

ВСТУП

Актуальність дослідження полягає в тому, що глобалізація має значний вплив на політичну культуру Великої Британії, як і на інші країни світу. Тому дослідження впливу глобалізації на політичну культуру Великої Британії, її проявів на сучасному етапі, а також видів та інструментів необхідне за кількома напрямками: міжнародні відносини, міграція та культурна різноманітність, глобальні виклики, комерціалізація медіа, глобальна політична співпраця.

Зазначені аспекти є лише деякими прикладами впливу глобалізації на політичну культуру Великої Британії. Вплив глобалізації може бути складним і мінливим, залежно від різних чинників.

Ступінь вивченості проблеми. Глобалізація і її вплив на політичну культуру Великої Британії є предметом вивчення в політичній науці та соціології.

Проте варто зазначити, що глобалізація є складним явищем, яке охоплює багато різних аспектів, і повне розуміння його впливу на політичну культуру є складним завданням. Крім того, політична культура є динамічним і змінюється з часом, що ускладнює оцінку точного ступеня вивченості впливу глобалізації. Багато вчених і дослідників присвятили свої роботи вивченню впливу глобалізації на політичну культуру Великої Британії. Серед них: А. Гіденс, Л. Скіннер, Д. Хелд, Д. Барбір, А. Чедвік, У. Хедерманн, А. Лендемен, С. МакНайл, Е. Гемілтон, Е. Белл та інші.

Усе це означає, що хоча існує певний обсяг досліджень про вплив глобалізації на політичну культуру Великої Британії, не можна стверджувати, що він є повним і остаточним. Подальші дослідження та аналізи можуть розширити наше розуміння цього питання.

Об'єктом дослідження є політична культура Великої Британії. Політична культура включає систему цінностей, переконань, норм, практик і символів, які визначають спосіб функціонування політичної системи та спілкування між політичними акторами та громадянами.

Предметом дослідження є глобалізація та її вплив на різні аспекти політичної культури Великої Британії.

Метою роботи є глибоке розуміння впливу глобалізації на політичну культуру Великої Британії: розуміння змін у політичних цінностях та ідеологіях, вивчення змін у політичній участі та громадянському суспільстві, розкриття взаємозв'язку політичної економії та глобалізації.

Для досягнення мети планується розв'язання наступних **завдань**:

- Вивчити вплив глобалізації на зміну політичних цінностей та ідеологій в Великій Британії.
- Дослідити вплив глобалізації на політичну участь громадян та розвиток громадського суспільства в Великій Британії.
- Проаналізувати зміни в формах політичної мобілізації, активізації громадських рухів, зростання впливу недержавних акторів та роль громадських організацій у глобальних мережах.
- Проаналізувати вплив глобалізації на економічні процеси та їх взаємозв'язок з політичною культурою Великої Британії.
- Описати вплив глобальних форумів, таких як ООН, ЄС, НАТО, на політичну культуру Великої Британії.
- Вивчити вплив глобалізації на економіку Великої Британії і його взаємозв'язок з політичною культурою.
- З'ясувати, які зміни відбуваються в сфері торгівлі, інвестицій, фінансів та регулювання економіки під впливом глобальних процесів, і як це відображається на політичних установках і розподілі суспільних ресурсів.
- Дослідити вплив глобалізації на міграційні процеси, культурне розмаїття та обмін у Великій Британії.
- Проаналізувати, як зміни впливають на структуру та функціонування медійного сектору Великої Британії, розподіл медійної власності, доступ до інформації та зміну медійних звичаїв громадян.
- Визначити, як глобалізаційні процеси впливають на розповсюдження зарубіжних медійних продуктів (таких як фільми, телепередачі, музика) у

Великій Британії, а також як це впливає на медійну культуру, сприйняття інформації та формування громадської думки.

Таким чином, глобалізація може сприяти концентрації медійної власності в руках великих міжнародних корпорацій. Аналізується, як ця концентрація впливає на різноманітність медійних джерел, незалежність журналістики та доступ до різних точок зору. Глобалізація піднімає на перший план глобальні проблеми, такі як зміна клімату, міжнародний тероризм, міграція, торгівля людьми та ін.

Методологія досліджень. Аналіз документів, експертні інтерв'ю, опитування, аналіз засобів масової інформації, групові дискусії та інтерв'ю. Вивчення засобів масової інформації, таких як газети, телебачення, радіо, соціальні медіа, та інші тенденції у медійному висвітленні глобалізації та її впливу на політичну культуру.

У роботі застосовані загальнонаукові методи пізнання (аналіз і синтез, системний підхід, типологізації, класифікації), а також спеціальні (проблемно-тематичний, хронологічний, порівняльно-історичний, аналітичний, описовий). При дослідженні проблеми також використано методи прогнозування та моделювання.

Практична значущість. Дослідження впливу глобалізації на політичну культуру Великої Британії має велику практичну значущість з кількох причин: розуміння політичного контексту, формування політичних рішень, культурна толерантність і розуміння, прогнозування майбутніх тенденцій, тенденції в політичній культурі, реакція на політичні події та виклики, перспективи політичної участі, розвиток політичних ідей та концепцій. Дослідження надає інформацію про те, як глобалізація впливає на розвиток політичних ідей та концепцій у Великій Британії

Структура кваліфікаційної магістерської роботи: складається з трьох розділів, висновків, містить 75 сторінок тексту, 6 таблиць, 6 рисунків. Список використаних джерел включає 145 найменувань, з них 68 – електронні джерела.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

1.1. Політична культура та глобалізація як об'єкти міжнародно-політичних досліджень

Глобалізація є важливим об'єктом міжнародно-політичних досліджень і вивчається для розуміння процесу глобальної взаємодії та інтеграції між державами, економіками, культурами та суспільствами.

У контексті дослідження впливу глобалізації, дослідники зазвичай аналізують, як глобальні процеси, такі як економічна інтеграція, міграція, культурний обмін та політична співпраця, впливають на політичну культуру, в тому числі Великої Британії. Увага приділяється також вивченню реакції політичної системи та громадян на глобальні виклики, такі як зміна клімату, глобальна безпека, міжнародна торгівля та економічні трансформації; здійснюються аналіз політичних дебатів, прийняття політичних рішень, взаємодії міжнародних акторів та громадської думки. Дослідження глобалізації розглядає такі аспекти:

1. Економічна глобалізація.
2. Політична глобалізація.
3. Культурна глобалізація.

Політична культура є важливим об'єктом міжнародних досліджень у галузі політичної науки, міжнародних відносин і соціології. Вона вивчається для розуміння того, як індивіди, групи і суспільства сприймають, оцінюють і взаємодіють з політичною системою. Дослідження політичної культури вивчають цінності, переконання та установки, які формуються в суспільстві. Наприклад, рівень підтримки демократії, важливість різних політичних цілей, ставлення до прав людини і т.д. Це допомагає зрозуміти, наскільки громадяни підтримують демократичні ідеали і які цінності впливають на політичну поведінку.

Дослідження політичної культури вивчають рівень громадянської участі, такий як виборча активність, участь у політичних об'єднаннях, громадські акції тощо. Це дає уявлення про рівень залученості громадян до політичного процесу і показує, наскільки ефективно політична система задовольняє їхні потреби і очікування [29, С. 367–369].

У дослідженнях політичної культури оцінюється рівень довіри до політичних інституцій і лідерів, а також очікування щодо їхньої діяльності. Це допомагає виявити проблеми, пов'язані з недовірою до політичної системи і корупцією, що можуть впливати на стабільність політичного режиму.

Варто відмітити дослідження політичної ідентичності, що є важливим аспектом вивчення політичної культури, які досліджують способи, якими громадяни ідентифікують себе з політичними групами, партіями або ідеологіями. Основні аспекти дослідження політичної ідентичності включають:

Партійна ідентифікація, тобто ступінь ідентифікації громадян з політичними партіями; які партії мають найбільшу підтримку серед громадян, які фактори впливають на цю ідентифікацію і як вона впливає на політичну поведінку.

Етнічна та національна ідентичність, як вони впливають на політичну поведінку і ставлення громадян до політичних процесів; наскільки сильно громадяни ідентифікують себе зі своєю етнічною групою або нацією, і як це впливає на їхнє сприйняття політики.

Ідеологічна ідентичність демонструє наскільки громадяни ідентифікують себе з певними ідеологіями, такими як консерватизм, лібералізм, соціалізм тощо; як ідеологічна ідентичність впливає на політичну поведінку і ставлення до певних політичних питань [28, С. 326–333].

Також аналіз гендерної ідентичності і її впливу є важливим аспектом досліджень політичної культури: як стать і гендерна ідентичність впливають

на політичну поведінку, участь у політичних процесах і сприйняття політичних інституцій [18].

До основних аспектів аналізу гендерної ідентичності належать:

1. Гендерні стереотипи і ролі.
2. Жіночі політичні рухи і активізм.
3. Партійна участь і представництво.

У цьому контексті не можна оминати політичну соціалізацію – процес, за якого індивіди засвоюють політичні цінності, переконання, знання та навички, що формують їх політичну ідентичність і сприйняття політичних процесів. Чинники, що впливають на політичну соціалізацію, можуть бути різноманітними і включають: сім'ю (оскільки батьки та родичі можуть передавати свої політичні переконання та цінності наступному поколінню. Наприклад, політичні дискусії в сім'ї, участь у виборах та політичних заходах можуть впливати на політичні установки дітей), освіту (включаючи формальну освіту в школах та університетах. Учні та студенти вивчають політичні інституції, історію, права та обов'язки громадян, що може формувати їхнє розуміння політики та активність у політичних процесах), роль мас-медіа (оскільки надають інформацію, аналіз та точки зору щодо політичних питань. Інформація, отримана з мас-медіа, може впливати на уявлення та думки людей про політику), релігію та культуру (можуть мати вплив на політичну соціалізацію) [28, С. 374–378].

Отже, міжнародні дослідження політичної культури мають важливе значення для розуміння політичних систем, формування політичних стратегій та розвитку демократії. Вони допомагають встановити взаємозв'язки між політичними процесами, інституціями та суспільством і розкрити ключові чинники, які впливають на політичну стабільність і ефективність.

Дослідження політичної культури проводяться вченими з різних дисциплін, включаючи політологію, соціологію, антропологію, комунікації, психологію та інші суспільні науки.

Багато авторів присвятили свої роботи глобалізації і дослідженню її різних аспектів. Серед них кілька відомих авторів, які зробили вагомий внесок у вивчення глобалізації:

А. Гіденс "Runaway World: How Globalization is Reshaping Our Lives" (1999 р.), де досліджено вплив глобалізації на різні аспекти суспільства, включаючи політичну культуру; Л. Скіннер досліджує роль транснаціонального капіталу у формуванні політичної культури та суспільства в умовах глобалізації ("The Transnational Capitalist Class", 2001 р.); книга Д. Хелда "Globalization/Anti-Globalization: Beyond the Great Divide" (2007 р.) включає есе, які розглядають різні аспекти глобалізації, в тому числі її вплив на політичну культуру та громадянське суспільство; Д. Барбір розглядає взаємозв'язок між глобалізацією та культурною трансформацією, включаючи вплив на політичну культуру в роботі "Globalization and Culture" (2007 р.); А. Чедвік "The Hybrid Media System: Politics and Power" (2013 р.), де автор аналізу, як змінюється політична культура в контексті глобалізації та змін у медіа-системі; У. Хедерманн у своїй роботі "Modern Identities: A Social Science Approach" (2016 р.) розглядає взаємозв'язок між глобалізацією та формуванням ідентичності, включаючи політичну ідентичність; книга А. Лендемен "Globalization and British Politics: The Politics of Identity and Nation" розглядає вплив глобалізації на політичну ідентичність та культуру у Великій Британії; робота С. МакНайла "Globalization and British Politics: One World, Big Government?" розглядає вплив глобалізації на політичні структури та прийняття рішень у Великій Британії; стаття Е. Гемілтона "The Impact of Globalization on the United Kingdom" розглядає конкретні впливи глобалізації на економіку, політику та суспільство Великої Британії а також книга "Globalization and the Transformation of Political Community: Cross-National and Cross-Cultural Perspectives" Е. Белл, хоча не виключно присвячена Великій Британії, вивчає вплив глобалізації на політичну спільноту та може містити аналіз в британському контексті; А. Негрі та М. Хардт – автори книги "Empire" (Імперія) та "Multitude" (Мультиплікація) – розглядають

глобалізацію як нову форму політичного та економічного устрою, в якому влада розподіляється між державами, транснаціональними корпораціями та громадськими рухами; Дж. Стігліц – економіст, лауреат Нобелівської премії з економіки – у книзі "Глобалізація і її критики" аналізує негативні наслідки глобалізації, зокрема в сфері економіки, фінансів та соціальної справедливості; А. Беріша – політолог, автор книги "Реконфігурація світу: Глобалізація, держави та суверенітет" – вивчає вплив глобалізації на держави та суверенітет, а також аналізує нові форми політичного організування в умовах глобального світу; А. Вержи – антрополог, авторка книги "Вершина світу: Глобалізація й наше життя на ній" – досліджує вплив глобалізації на культуру, ідентичність, міграцію та інші аспекти сучасного життя; М. Кастеллс – видатний соціолог, який присвятив значну частину своєї кар'єри вивченню глобалізації і її впливу на суспільство і культуру, відомий своїми теоретичними роботами та емпіричними дослідженнями, що вирішально вплинули на розуміння процесів глобалізації – одна з його найбільш відомих праць "The Information Age", де розглядається глобалізація як результат економічного, технологічного та комунікаційного розвитку, що призводить до формування інформаційного суспільства, досліджується роль інформаційних технологій та мереж у формуванні нових соціальних структур і зміні культурних практик. Кастеллс також вивчав взаємодію глобалізації з економікою, політикою і суспільством, зокрема звертаючи увагу на роль транснаціональних корпорацій, політичних рухів та медіа; розглядає глобалізацію як багатоаспектний процес, який впливає на різні сфери життя, включаючи політику, культуру, економіку та ідентичність. Загалом, М. Кастеллс є одним з провідних авторів, які глибоко досліджують глобалізацію та надають цінний внесок у сучасну соціологію та розуміння сучасного світу [68, 71, 72, 74, 82, 83, 91].

Українські автори також зробили свій внесок у дослідження глобалізації:

О. Білокобильський, політолог, вивчає глобалізацію та міжнародну політику, зосереджуючись на взаємодії глобальних процесів з політичними системами країн; Ю. Рижов вивчає економічні аспекти глобалізації, включаючи транснаціональні корпорації, міжнародну торгівлю та інвестиції; О. Гарань, політолог, вивчає політичні аспекти глобалізації, зокрема, вплив глобальних процесів на політичну систему країни та політичну еліту; О. Барна, соціолог та політолог, досліджує політичні трансформації та глобалізацію, зосереджується на вивченні впливу глобальних процесів на регіональний розвиток та політичну сферу України; І. Гудима, соціолог, досліджує соціокультурні зміни в умовах глобалізації, в тому числі зміни ціннісних орієнтацій та ідентичності українського суспільства; О. Короткова, соціолог, проводить дослідження з питань глобалізації та її впливу на економічний розвиток та політичні процеси в Україні, О. Краснопольська, політолог, її дослідження зосереджені на вивченні глобальних політичних та економічних трансформацій та їх вплив на національний розвиток; Є. Магда, соціолог та політолог, спеціалізується на дослідженні глобальних та регіональних диспропорцій, включаючи ефекти глобалізації на соціальну сферу України; О. Гарань, політолог, автор робіт з глобалізації, досліджує економічні аспекти глобалізації, включаючи її вплив на національну економіку та фінансову систему; О. Лихачов, філософ, досліджує філософські аспекти глобалізації, включаючи культурні та ідентичні аспекти; М. Репська, політолог, спеціалізується на глобалізації та регіональних взаєминах, зокрема в контексті Європейського Союзу та Східного партнерства; Л. Губало, політолог, досліджує політичні наслідки глобалізації, зокрема в контексті розвитку демократії та національної політики; В. Будяк, політолог, є автором численних робіт про глобалізацію, транснаціональні взаємозв'язки та міжнародні відносини; І. Герасим'юк, політолог, вивчає глобалізацію, глобальну політику, транснаціональні актори та інші аспекти світової політики; І. Верещук, політолог, спеціалізується на глобальній політиці, міжнародних відносинах та впливі глобалізації на суспільство;

В. Шевчук, соціолог, досліджує глобалізацію, соціальні зміни та взаємодію українського суспільства зі світовими тенденціями; Н. Харитонova, соціолог, має досвід досліджень у галузі глобалізації, транснаціональних відносин та політичної економіки [19–21, 24–29].

Зазначені вище автори зробили внесок в глобальну дискусію про глобалізацію, враховуючи український контекст.

Також є чимало авторів, які присвятили свої роботи дослідженню політичної культури. Серед яких: Г. Алмонд, політолог, вніс вагомий внесок у вивчення політичної культури та її впливу на політичні процеси. Його робота «Громадянська культура: політичні настанови та демократія в п'яти країнах» є класичним дослідженням політичної культури; Р. Інглемарт, соціолог, провів дослідження політичної культури з фокусом на змінах цінностей і настанов на протязі часу, розробив концепцію "політичної культури нового зразка" і вивчав вплив ціннісних орієнтацій на політичні поведінку; Ш. Лендзель, антрополог, її дослідження фокусуються на вивченні політичної культури в контексті розповідей і навіть говоріння; вона використовує етнографічні методи для аналізу політичних процесів і взаємодії у рамках культурного контексту; Д. Іствуд, політолог, його дослідження фокусуються на політичній культурі та політичній соціалізації, досліджує, як індивідуальні та колективні впливи формують політичні установки та поведінку; С. Тверські, відомий соціолог і політолог, який присвятив значну частину своєї кар'єри вивченню політичної культури у контексті соціальних рухів і політичної мобілізації; відомий своїми дослідженнями процесів соціальної зміни та політичного активізму. Одна з його найвідоміших праць – «Сила руху: соціальні рухи та конфліктна політика», де він розглядає роль соціальних рухів у формуванні політичної культури та політичної мобілізації, аналізує, як соціальні рухи впливають на політичні процеси, змінюють установки та стимулюють зміни в суспільстві; досліджує феномен транснаціональних соціальних рухів та їх взаємодію з

політичною культурою, як такі рухи організовуються, як вони комунікують і співпрацюють між собою, та як вони впливають на політичну сферу [67–74].

Українські автори також зробили вагомий внесок у дослідження політичної культури: І. Лисяк-Рудницький, український політичний діяч і культуролог, який присвятив свої роботи дослідженню політичної культури українського народу; досліджував вплив історичних подій, традицій і цінностей на політичну свідомість та ідентичність українців; І. Дзюба, відомий український філософ, культуролог та політичний діяч, який досліджував взаємозв'язок між політикою, культурою та суспільством, звертав увагу на роль національної культури та політичної ідентичності у формуванні політичних процесів; О. Гарань, політолог і соціолог, який провів дослідження політичної культури в Україні, досліджував політичні настанови, цінності та установки українського суспільства, а також їхній вплив на політичну поведінку; М. Мінаєв, політолог і культуролог, який вивчав політичну культуру в Україні та її зв'язок з політичними процесами, досліджував політичні настанови, ідентичність та поведінку українського суспільства, В. Гірняк, політолог, автор численних досліджень з політичної культури України та пострадянських країн, вивчає електоральну поведінку, демократію та соціальні рухи; О. Смертін, соціолог, вивчає політичну соціалізацію, громадянську активність, соціальні рухи та політичну культуру; І. Бекешкіна, соціолог, вивчає громадянську свідомість, політичну ідентичність, виборчі настрої та інші аспекти політичної культури; Т. Черниш, соціолог, спеціалізується на політичній соціології та політичній культурі, досліджує політичні цінності та поведінку громадян; А. Мієвський, соціолог, його дослідження охоплюють різні аспекти політичної культури, включаючи політичні цінності, інституції та громадянську активність; І. Кожедуб, політолог та соціолог, активно досліджує політичну культуру та політичні процеси в Україні, зосереджується на вивченні політичної ідентичності, цінностей та установок українського суспільства; О. Філіппов,

політолог та філософ, вивчає політичну культуру та політичну соціалізацію в українському контексті, його роботи зосереджені на взаємодії політичної культури з політичними інститутами та процесами; Л. Гриневич, політолог, досліджує політичну культуру в контексті освіти та формування громадянської свідомості, роботи зосереджені на ролі освіти у формуванні політичної участі та активності громадян; О. Коваль, політолог та соціолог, дослідження фокусуються на політичній культурі та політичному партисипації молоді в Україні, вивчає вплив культурних, соціальних та економічних факторів на політичну активність молодого покоління, О. Рибачук є відомим українським політологом та громадським діячем, який активно займається дослідженням політичної культури та розвитку демократії в Україні, відомий своїми працями щодо політичної реформи, громадянського суспільства та змін в політичній культурі; акцентує увагу на необхідності політичних реформ, підвищенні політичної культури громадян та побудові ефективних механізмів громадського участі в прийнятті політичних рішень; вважає, що розвиток політичної культури є ключовим фактором для зміцнення демократії та розвитку суспільства в Україні; його праці сприяють усвідомленню важливості політичної культури та пропагандують розбудову відкритого, демократичного та громадянського суспільства в Україні [18, 32].

Таким чином, і світова, і українська політологічна наука має багатий спадок у цій галузі, а міжнародні дослідження політичної культури допомагають розуміти, які чинники сприяють політичній стабільності і ефективності, а також, які можуть їм загрожувати.

1.2. Теоретичний аналіз впливу глобалізації на політичну культуру

Дослідження впливу глобалізації на політичну участь громадян та розвиток громадського суспільства у Великій Британії включає аналіз змін у формах політичної мобілізації, активізації громадських рухів, зростання

впливу недержавних акторів та роль громадських організацій у глобальних мережах.

Якщо розглядати вплив глобалізації на економічні процеси та їхній взаємозв'язок з політичною культурою Великої Британії, то варто розібратися, як глобалізація впливає на політичні рішення щодо торгівлі, інвестицій та регулювання економіки, а також, як ці рішення відображаються в політичній культурі.

Вплив глобалізації на політичну культуру Великої Британії, її проявів на сучасному етапі, а також видів та інструментів вбачається за кількома напрямками:

- Міжнародні відносини, оскільки глобалізація спричиняє зближення міжнародних відносин, зокрема за допомогою широкого використання технологій зв'язку та транспорту, а це відкриває нові можливості для держав взаємодіяти із світом, включаючи Велику Британію. Інтеграція у глобальну економіку і міжнародні організації має вплив на політичну культуру країни, змінюючи її сприйняття суверенітету та ролі в світі.

- Міграція та культурна різноманітність, оскільки глобалізація сприяла інтенсивному руху людей між країнами, що призвело до зростання культурної різноманітності в Британії, а це має вплив на політичну культуру, викликаючи дискусії щодо імміграційної політики, ідентичності та багатокультурності. Питання мультикультуралізму та інтеграції стали важливими на політичній арені країни.

- Глобальні виклики: зміна клімату, боротьба з тероризмом і міжнародний економічний порядок, – мають вплив на політичну культуру Великої Британії. Участь у міжнародних переговорах та прийняття глобальних зобов'язань вимагає політичних рішень і формування позицій. Отже, зазначені процеси впливають на політичну культуру країни, оскільки вони відображаються в політичних дебатах, виборах та формуванні громадської думки.

- Комерціалізація медіа, оскільки глобалізація призвела до збільшення впливу глобальних медіакомпаній на політичну культуру. Зрозуміло, що комерціалізація медіа, концентрація власності і міжнародна розповсюдженість засобів масової інформації можуть впливати на зміну підходів до політичного звітування та дискусій, а також на формування громадської думки та політичних переконань.

- Глобалізація також сприяє зростанню міжнародної політичної співпраці, зокрема у сферах безпеки, торгівлі та економіки. Наприклад, Велика Британія бере участь у різних міжнародних організаціях, де вирішуються глобальні проблеми і приймаються рішення, що впливають на політичну культуру країни. Взаємодія з іншими країнами та участь у міжнародних форумах сприяють обміну політичними ідеями, цінностями та практиками [19].

Важливим є питання впливу глобалізації на зміну політичних цінностей та ідеологій у Великій Британії. Наприклад, як глобалізація може сприяти поширенню космополітичних ідей, міжнаціонального плюралізму або зміні ставлення до національного суверенітету.

Міжнародні переговори та прийняття рішень також піддаються впливу глобалізації через вплив ООН, ЄС, НАТО на політичну культуру Великої Британії. До Співдружності націй здебільшого входять колишні британські колонії, проте останнім часом цей чинник уже не можна назвати вирішальним. Зокрема, статут організації як підстави для вступу до лав його членів передбачає наявність історичного зв'язку з державою, яка такою вже є.

Також до 2022 року до списку «незалежних та рівноправних» входить 56 держав, які формально не мають одна перед одною жодних зобов'язань, проте дотримуються статуту Співдружності та визнають головою організації короля Британії Карла III, а мовою Співдружності – англійська мова.

Не можна оминати увагою вплив глобалізації на економіку Великої Британії і його взаємозв'язок з політичною культурою на підставі змін, які відбуваються в сфері торгівлі, інвестицій, фінансів та регулювання економіки

під впливом глобальних процесів, і як це відображається на політичних установках і розподілі суспільних ресурсів.

Глобалізації також впливає на міграційні процеси, культурний розмаїття та культурний обмін у Великій Британії, формуючи політичну ідентичність, толерантність, сприйняття інших культур та політичні взаємини в суспільстві.

Вона сприяє появі та поширенню нових медійних технологій і платформ, таких як інтернет, соціальні мережі та мобільні додатки. Аналізується, як ці зміни впливають на структуру та функціонування медійного сектору Великої Британії, розподіл медійної власності, доступ до інформації та зміну медійних звичаїв громадян.

Цей процес сприяє зростанню обміну медійним контентом між країнами і культурами, впливаючи на розповсюдження зарубіжних медійних продуктів (таких як фільми, телепередачі, музика) у Великій Британії, а також на медійну культуру, сприйняття інформації та формування громадської думки. Вона сприяє концентрації медійної власності в руках великих міжнародних корпорацій, а ця концентрація впливає на різноманітність медійних джерел, незалежність журналістики та доступ до різних точок зору.

Таким чином, виходять на перший план глобальні проблеми, такі як зміна клімату, міжнародний тероризм, міграція, торгівля людьми та ін.

Важливо, як глобалізація впливає на наступні аспекти політичної культури Великої Британії:

1. Суверенітет та роль держави. Глобалізація створює нові виклики для концепції національного суверенітету та ролі держави: глобалізаційні процеси обмежують дії та владу національних урядів, впливають на прийняття рішень та розподіл повноважень між рівнями влади, а також на сприйняття суверенітету та політичні настанови в суспільстві.

2. Демократичний процес та участь громадян. Глобалізація може мати вплив на демократичний процес та участь громадян у політичному житті. У цьому контексті цікаво, як глобальні процеси впливають на

політичні інституції, виборчу систему, залучення громадян до прийняття рішень та їхню участь у політичних процесах.

3. Міжнародні відносини та геополітика. Глобалізація змінює динаміку міжнародних відносин та геополітичну позицію країни через вплив на зовнішню політику Великої Британії, її стосунки з іншими країнами, участь у міжнародних організаціях та здатність впливати на світову політику.

4. Культурна ідентичність та мультикультуралізм. Глобалізація приносить з собою зміни в культурній сфері, включаючи мультикультуралізм та розмаїття культур, сприйняття інших культур та багатоманіття політичних думок у суспільстві. Міжкультурна взаємодія та культурний обмін. Глобалізація сприяє зближенню різних культур і збагаченню міжкультурного взаємодіяння. Важливо, як глобалізація впливає на сприйняття та прийняття інших культур, зміну культурних норм та цінностей, а також на збереження та розмаїття культурної спадщини Великої Британії.

5. Релігійна толерантність та плюралізм. Глобалізація може сприяти змінам у релігійному ландшафті і викликати релігійну толерантність або напруженість. У цьому контексті є важливим, як глобалізація впливає на сприйняття релігійного різноманіття, взаємодію між різними релігіями та релігійні конфлікти в суспільстві Великої Британії.

6. Громадська думка та глобальна комунікація через значну зміну способів сприйняття та обміну інформацією, політичну комунікацію та взаємодію акторів. Глобалізація змінює способи політичної комунікації та взаємодії між політичними акторами. Тому варто розуміти, як глобалізація впливає на засоби комунікації політичних лідерів, спілкування міжнародних акторів, а також вплив глобальних медіа на формування політичної думки.

7. Роль медіа та інформаційних технологій. Глобалізація впливає на медійний ландшафт і доступ до інформації. Глобалізаційні процеси змінюють медійні платформи, розподіл медійної власності, а також це впливає на сприйняття політичної інформації, формування громадської думки та взаємодію з політичними акторами.

8. Економічна глобалізація та політичні реформи. Глобалізація має великий вплив на них, а також торгівлю, фінансові відносини та реформування політичних інституцій у Великій Британії.

9. Політична соціалізація та громадянська освіта. Глобалізація впливає на на навчання політичним цінностям, усвідомлення громадянських прав та обов'язків, формування політичної культури серед населення.

10. Соціальні рухи та активізм. Глобалізація сприяє змінам у соціальних рухах та активізмі; глобальні ідеї, цінності та мобілізаційні платформи впливають на формування та розвиток соціальних рухів, громадський активізм та боротьбу за політичні зміни в Великій Британії.

11. Політичні інститути та міжнародні організації.

12. Політичну агенду та політичні пріоритети. Глобальні виклики, такі як зміна клімату, міграція, економічна конкуренція, впливають на політичні пріоритети уряду та політичних партій.

13. Політичну стабільність та конфлікти. Глобалізація має як позитивний, так і негативний вплив на політичну стабільність та появу конфліктів; впливає на політичну стабільність Великої Британії, зміну соціально-економічних нерівностей, міжкультурну та релігійну напруженість [40].

Досліджуючи зазначені вище аспекти можна зрозуміти, як глобалізація впливає на політичну культуру Великої Британії, які зміни відбуваються в суспільстві, його цінностях, сприйнятті політичних процесів та взаємодії між культурами, і які ймовірні виклики та можливості.

Таким чином, проаналізувавши політичні документи: закони, політичні програми, заяви політичних партій і урядових звітів; опрацювавши інтерв'ю з експертами з політичної науки, політиками, активістами бачимо важливий вплив глобалізації на політичну культуру Великої Британії, що дає можливість отримати глибше розуміння реакцій та перспектив політичних діячів.

1.3. Соціально-політичний профіль Великої Британії

Велика Британія – це країна з багатомільйонним населенням, розташована на острові у північній частині Атлантичного океану, площею 243,610 кв. км., зі столицею Лондон, яке є одним з найбільших міст Європи і фінансово-економічних центрів світу з населенням 10,313 млн мешканців.

Соціальний профіль Великої Британії складається з різних елементів, які охоплюють такі аспекти:

1. Демографія. Населення 64,43 млн. Більшість якого зосереджено навколо та безпосередньо в Лондоні, наявні великі кластери. Велика Британія має різноманітне населення, яке складається з різних етнічних груп, таких як англійці, шотландці, валійці, ірландці, азіати, афро-кариби та інші. Рівень урбанізації 82.6% населення. Країна також має різний рівень соціально-економічного статусу, з розподілом на класи. Гендерний стан можна зобразити в таблиці.

Таблиця 1.1

Статеве співвідношення чоловіки/жінки

№	Вік	особи чоловічої статі на 1 особу жіночої
1.	при народженні	1,05
2.	у віці до 14 років	1,05
3.	у віці 15—24 років	1,04
4.	у віці 25—54 років	1,04
5.	у віці 55—64 років	0,98
6.	у віці за 64 роки	0,81
7.	загалом	0,99

Джерело: [6]

Ще в 2010 році демограф Девід Коулман опублікував дослідження стосовно майбутнього демографічного спаду білих британців у Британії, зазначивши, що вони стануть меншиною у Бірмінгемі та Лондоні протягом 2020-х років (рис.1.1.). Він також підрахував, що приблизно з 2056 по 2066 рік тенденція до зменшення частки білого населення призведе до того, що у

Великій Британії білі стануть меншиною. Ним було розглянуто декілька сценаріїв. За одним із них, якщо іміграція складатиме до 254 тисяч осіб на рік, а еміграція білих британців – 74 тисяч осіб на рік, до 2051 року білі британці зменшаться до 59% від загальної кількості населення, інші білі становитимуть 10%, а небілі – 31% населення.

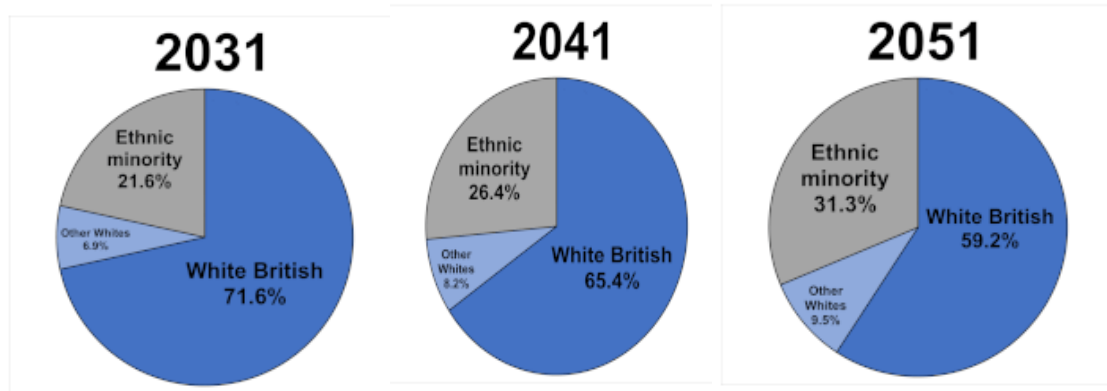

Рис.1.1. Прогноз Коулмана щодо расово-етнічного складу Великої Британії [50]

До 2066 року це неминуче призведе до того, що білі британці стануть меншиною. Проте динаміка міграції небілого населення, яка була актуальною на момент проведення та публікації дослідження, тільки посилилася: так, у 2022 році сальдо міграції становило понад 600 тисяч, з яких 100% складають мігранти з країн поза межами ЄС.

2. Мова. Англійська є офіційною мовою Великої Британії. Однак у країні також використовуються інші мови, зокрема шотландська гельська, валлійська та інші мови меншин.

3. Релігія. Велика Британія має різноманітний релігійний склад. Головні релігії включають християнство (англіканську церкву, протестантські церкви, католицизм), іслам, юдаїзм, буддизм, сикхізм та інші.

4. Соціальні цінності та культура. Велика Британія відома своєю культурною розмаїтістю та історичними традиціями. Соціальні цінності можуть варіюватися в залежності від регіону та соціального середовища, але

загалом, Велика Британія відома як країна з високим рівнем толерантності, демократії та індивідуальних свобод.

5. Економіка Великої Британії є однією з найбільших та найрозвинутіших у світі.

Велика Британія має одну з найбільших економік у світі за обсягом ВВП. За даними Міжнародного валютного фонду (МВФ), у 2021 році ВВП Великої Британії становив близько 3,15 трлн дол. США.

Велика Британія має економіку, в якій розвинені різні сектори. Серед найбільших секторів економіки можна виділити послуги (включаючи фінансові послуги, туризм, роздрібну торгівлю та інші), промисловість (автомобілебудування, фармацевтика, електроніка, машинобудування) та сільське господарство. Землі сільськогосподарського призначення використовуються наступним чином: 71% – рілля (25,1%); постійні зернові культури (0,2%); постійні пасовища (45,7%); ліс (11,9%); інше (17,1%).

6. Міжнародна торгівля. Велика Британія є великим гравцем на світовому ринку та має значну зовнішню торгівлю. Вона є членом Європейського союзу до 2020 року, але тепер має свою власну торговельну політику. Валюта – фунт стерлінгів. Велика Британія експортує різні товари та послуги, такі як автомобілі, фармацевтичні препарати, фінансові послуги та інші.

7. Інвестиції. Країна є привабливою для іноземних інвестицій. Лондон є одним з найбільших фінансових центрів світу, і британські компанії мають широку глобальну присутність [68].

Ринкова орієнтованість є важливою характеристикою економіки Великої Британії. Країна відзначається такими особливостями:

- відкритість для зовнішньої торгівлі;
- інвестиції та приватизація;
- гнучкість ринку праці.

Велика Британія відіграє активну роль у світовій торгівлі та прагне до укладання вигідних торгових угод з іншими країнами. Після виходу з

Європейського союзу, країна почала розширювати свої торговельні зв'язки з іншими країнами та регіонами.

ТРЕТИННИЙ СЕКТОР	ВТОРИННИЙ СЕКТОР	ПЕРВИННИЙ СЕКТОР
• Фінансова діяльність • Туризм • Освіта	• Виробництво машин та устаткування • Хімічні виробництва • Кольорова металургія • Видобуток нафти і природного газу	• Тваринництво: <i>скотарство, свинарство, птахівництво</i> • Рослинництво: <i>кормові, зернові культури, картоплярство, садівництво</i>

Рис. 1.2. Домінуючі складники економіки Великої Британії [15]

Велика Британія приділяє велику увагу залученню іноземних інвестицій та розвитку приватного сектору. Країна активно приватизувала державні підприємства, що сприяло залученню приватних інвестицій та підвищенню конкуренції на ринку.

Велика Британія має гнучку систему ринку праці, що дозволяє швидко адаптуватися до змін у попиті та умовах ринку. Це сприяє підприємницькому середовищу, стимулює інновації та сприяє економічному зростанню.

Країна підтримує конкуренцію на ринку та розвиток підприємництва, надає підтримку малим та середнім підприємствам, сприяє інноваціям та розвитку нових технологій.

Фінансовий сектор Великої Британії, зокрема Лондонський Сіті, є одним з найбільших та найвпливовіших у світі. Він має довгу історію та глибокі коріння у британській економіці. До особливостей фінансового сектора Великої Британії включають: банківська система, фінансові послуги, регулювання.

Велика Британія має розвинену банківську систему зі значною кількістю комерційних й інвестиційних банків та банківських груп. Банки Великої Британії грають важливу роль у фінансуванні підприємств, наданні кредитів та інших фінансових послуг.

Банківська система Лондонська фондова біржа є одним з найбільших фондових ринків у світі. На ньому торгуються акції компаній з усього світу, а також проводяться ініціальні публічні пропозиції (IPO) та інші фінансові операції. Велика Британія відома своїми різноманітними фінансовими послугами, такими як страхування, інвестиційні фонди, пенсійні фонди, деривативи та інші. Багато світових фінансових установ та компаній мають представництва та офіси в Лондоні [59].

Фінансовий сектор Великої Британії підлягає нагляду та регулюванню з боку фінансових органів, таких як Банк Англії, Фінансова повноважна служба та інші. Це сприяє забезпеченню стабільності та довіри до фінансової системи Великої Британії. Регулювання відповідно до встановлених норм і стандартів допомагає запобігати фінансовим кризам, зловживанням та неправомірним діям у секторі. Крім того, регулятори працюють над забезпеченням захисту прав споживачів фінансових послуг та розробкою політик, що сприяють розвитку інновацій та конкуренції в галузі фінансів.

Стабільний та впливовий фінансовий сектор Великої Британії має значний вплив на міжнародні фінансові ринки. Він притягує інвесторів, сприяє розвитку підприємництва та сприяє економічному зростанню. Крім того, фінансові послуги Великої Британії є важливим ресурсом для різних секторів економіки, включаючи банківські кредити для підприємств, інвестиційні можливості для фірм та пенсійні фонди для громадян.

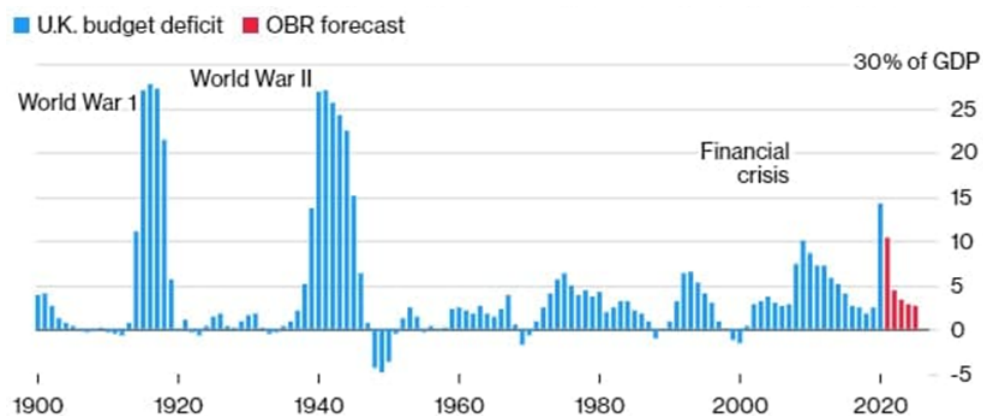

Рис.1.3. Динаміка бюджету в кризові періоди [90]

Таким чином, фінансовий сектор Великої Британії має велике значення для економіки країни та має світовий вплив, сприяючи стабільності, розвитку та привабливості британської економіки для ішніх та зовнішніх учасників.

Міністерства та відомства країни представлені: Міністерством оборони Великої Британії; Міністерством внутрішніх справ Великої Британії (Home Office); Податковою та митною службою Великої Британії (HMRC);

Королівським монетним двором Великої Британії (Royal Mint); Центром урядового зв'язку Великої Британії, а також Chatham House («Королівським інститутом міжнародних відносин»), що був створений у 1920 році для вироблення ідей для уряду Британії у зовнішній політиці.

У поточному році экс-глава МЗС Британії Дж. Клеверлі став міністром внутрішніх справ. Попередню главу МВС С. Браверман було відправлено у відставку після того, як вона публікувала статтю з критикою дій поліції під час протестів на підтримку Палестини. Після цього Браверман зненацька звинуватили у заохоченні екстремістів та підриві авторитету тисяч співробітників поліції, а Лейбористська партія, Шотландська національна партія та Ліберальні демократи закликали до звільнення міністра. Дж. Клеверлі відвідав Китай 30 серпня 2023 року. У британському уряді розкритикували цю подорож: Лондон повинен виявляти твердість щодо Китаю, але «виглядає навпаки». Цікавою є інформація, що британським політикам розповіли, як «гламурні жінки» можуть використовуватися для шантажу та крадіжок, окрім іншого, британцям наказали не брати із собою до Китаю свої смартфони та ноутбуки. Зазначається, що ці рекомендації походять від британського Національного центру кібербезпеки.

А у листопаді 2023 р. колишній прем'єр-міністр Девід Кемерон несподівано повернувся в уряд Британії як міністр закордонних справ [42].

Новим лідером Консервативної партії Великої Британії 5 вересня минулого року стала Ліз Трасс і саме вона обійняла посаду прем'єр-міністра.

Трас – консерватор правого крила, прихильниця вільного ринку та лібертаріанських поглядів.

Це припало на урядову кризу. Низка чиновників кабміну країни заявили про звільнення з обранням Ліз Трасс на посаду прем'єр-міністра. Серед них тогочасні міністр внутрішніх справ Пріти Патель, міністр з питань культури, ЗМІ та спорту Надін Дорріс, заступник міністра з питань безпеки у МВС Стівен Макпартленд та чиновник секретаріату кабінету міністрів Британії Найджел Адамс [42].

На початку липня 2022 р. міністри фінансів та охорони здоров'я Британії Ріші Сунак та Саджид Джавід подали у відставку. Слідом за ними у відставку подали ще кілька консерваторів. Так, заступник голови Консервативної партії Великої Британії у справах молоді Бім Афолами оголосив про відставку у прямому ефірі і закликав тогочасного прем'єра Бориса Джонсона скласти повноваження прем'єр-міністра.

У відставку також подав торговий представник Великої Британії до Марокко Ендрю Маррісон. Крім того, депутати-консерватори Сакіб Бхатті, Джонатан Гулліс та Нікола Річардс вирішили залишити свої посади парламентських особистих секретарів. Прем'єр-міністр Борис Джонсон подав у відставку 7 липня 2022 р.

8 березня поточного року прем'єр-міністр Ріші Сунак оголосив про додаткові £5 млрд на оборону з довгостроковою метою збільшення видатків до 2,5 % ВВП [104].

Велика Британія має багату культурну спадщину, яка впливає на музику, літературу, мову та медіа по всьому світу. Англійська мова, яка є офіційною мовою багатьох країн, є однією з ключових мов міжнародного спілкування. Британська культура впливає на моду, дизайн, кухню та інші аспекти світової культури. Британська кухня має свої особливості та традиції, такі як англійський сніданок, м'ясні пайки, пудинги та чайна культура. Британські дизайнери та модельєри також відомі своїм впливом на світову моду та стиль.

Таблиця 1.2.

Розподіл особового складу між службами та категоріями
військовослужбовців на 01.01.2023 р.

Служба	Регулярні	Добровольчий Резерв	Інший Особовий склад	Всього
Флот	33 010	3 540	2 440	38 990
Армія	78 060	27 570	4 060	114 210
Повітряні Сили	32 490	3 180	1 300	36 970
Всього	143 560	37 450	8 260	190 170

Джерело: [48]

Крім того, Велика Британія має багату історію в галузі літератури, включаючи великих письменників, таких як Шекспір, Діккенс, Остін та інші. Британська музика також відіграє важливу роль у світовій культурі, з такими жанрами, як рок, поп, класика та електронна музика, які мають світовий вплив та послідовників.

Отже, країна має одну з найбільших світових економік і є вагомим фінансовим центром. Її економіка відома своїми фінансовими послугами, міжнародною торгівлею, інноваційними галузями та великим ринком споживання. Велика Британія є джерелом привабливих інвестиційних можливостей та місцем розташування численних глобальних корпорацій. Культурний вплив Великої Британії проявляється не лише у культурних витворах, але й у способі життя, в мові та манерізмах, відносинах до спадщини та багато інших аспектах, що впливає на культурний ландшафт усього світу.

Отже, Велика Британія володіє важливою роллю та значенням на світовій арені у багатьох сферах. Велика Британія є однією з постійних членів Ради Безпеки ООН та є членом багатьох впливових міжнародних організацій, таких як Європейський союз (до 2020 року), НАТО, G7 та Британське Співтовариство націй. Це надає Великій Британії можливість

сприяти прийняттю міжнародних рішень, впливати на світову політику та брати участь у глобальних питаннях.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ПОЛІТИЧНУ КУЛЬТУРУ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

2.1. Історичний огляд політичної культури Великої Британії

Історичний огляд політичної культури Великої Британії допомагає краще зрозуміти еволюцію політичних процесів у Великій Британії та їхній вплив на світову політику. Саме основні історичні події та важливі моменти у політичній історії, зміни у формах уряду, виборчих системах, соціокультурних аспектах і формування політичної культури демонструють вплив ключових постатей, ідеологій та рухів на формування політичної культури Великої Британії.

Важливим є розгляд політичної культури в різні історичні періоди, політичні інституції та традиції, важливі політичні інституції, такі як парламент, монархія, політичні партії тощо, і їхня роль у формуванні політичної культури; вплив британських політичних традицій і політична культура сьогодення, включаючи питання громадянської участі, медіа та глобалізації в історичному розрізі.

Актуальним сьогодні є вплив Великої Британії на світову політику, роль країни в міжнародних відносинах та її вплив на таку політику в різні історичні епохи.

Політична культура Великої Британії є важливою складовою суспільства країни. Вона визначає спосіб, яким громадяни сприймають політику, взаємодіють з політичною системою та формують свої політичні переконання. Основні риси політичної культури Великої Британії включають демократію та парламентську систему, вибори та політичні партії, повагу до закону та конституції, публічну дискусію та свободу слова, публічні протести та активізм, співпрацю та консенсус, толерантність і різноманітність, культурну різноманітність, толерантність до різниці, закони проти дискримінації, міжконфесійний діалог, захист прав меншин, багатоетнічне

суспільство, парламентські партії і королівську сім'ю, засоби масової інформації і громадянське суспільство.

Політична культура Великої Британії відзначається глибоким пошануванням демократичних цінностей і парламентської системи урядування. Парламент Великої Британії є одним із найдавніших у світі, і громадяни беруть активну участь у виборчих процесах та політичному житті.

Країна демонструє глибоку повагу до демократії та парламентської системи урядування, має одну з найстаріших та найбільш шанованих парламентських систем у світі. Парламент Сполученого Королівства складається з двох палат: Палати громад та Палати лордів. Він виступає як законодавчий орган і контролює виконавчу владу. Парламентська система Великої Британії вимагає співпраці та консенсусу між політичними партіями. Це сприяє стабільності і забезпечує те, що рішення приймаються на основі підтримки більшості. Загалом, цінності демократії та парламентської системи вбудовані у суспільство та політичну систему цієї країни.

Рис. 2.1. Державний устрій Великої Британії [27]

Громадяни Великої Британії активно беруть участь у виборчих процесах. Вибори до Палати громад та вибори місцевих органів самоврядування проводяться на регулярних підставах. Політичні партії грають ключову роль у політичному житті, і громадяни виражають свою підтримку партіям під час виборів.

Британія має незвичайну конституцію, яка не є одним документом, але базується на законах, звичаях і судових рішеннях. Повага до законності є важливою частиною політичної культури, і всі – від звичайних громадян до вищих посадовців – зобов'язані дотримуватися конституції та законів.

Країна славиться свободою слова, і публічна дискусія є невід'ємною частиною політичної культури. Громадяни мають право висловлювати свої думки, виражаючи їх через ЗМІ та громадські об'єднання.

Громадяни Великої Британії часто виходять на вулиці для виразу своєї незгоди або вимог до уряду. Публічні протести та активізм є важливими засобами впливу на політику та владу.

Велика Британія є суспільством з високим рівнем толерантності і різноманітності. Політична культура відзначається шануванням різних культур, релігійних переконань і поглядів. Це країна з багатою культурною спадщиною та різноманітністю. Лондон, наприклад, відомий своєю культурною різноманітністю, де живуть та працюють люди з різних куточків світу. Ця різноманітність відображається у різноманітних аспектах життя, включаючи культуру, кулінарію та релігію.

Королівство відоме своєю толерантністю до різниці. Громадяни мають право на свободу вираження своїх переконань та релігійних поглядів. Антисемітизм, ісламофобія та інші форми дискримінації строго заборонені і визнані неприйнятними. Країна прийняла численні закони, що забороняють дискримінацію за расовою, етнічною, релігійною та іншими ознаками; захищають права меншин. Це допомагає захищати права всіх громадян і створює умови для толерантного суспільства. Отже, країна активно підтримує рівність.

Країна характеризується багатоетнічним суспільством, і ця різноманітність є її силою. Вона дозволяє громадянам багатьох національностей та культур спільно жити та співпрацювати, сприяє міжконфесійному діалогу та співпраці між різними релігійними громадами

на основі взаєморозуміння і спільних ініціатив у галузі благодійності та громадянської активності.

Загалом, толерантність і різноманітність становлять важливу частину політичної культури Великої Британії, сприяючи створенню відкритого і включеного суспільства.

Політичні партії відіграють ключову роль у політичному житті Великої Британії. Це важливий механізм для виразу громадянської волі, та громадяни часто виявляють своє підтримку партіям під час виборів. Парламентські партії є невід'ємною частиною політичного життя країни, які конкурують за владу та вплив у парламентській системі країни.

Рис.2.2. Політичні партії Великої Британії [109]

До головних парламентських партій Великої Британії належать:

Консервативна партія (центр-права, консерватизм; очолює Ріші Сунак), яка відома своєю історією та впливом на британську політику, підтримує економічний лібералізм та традиційні британські цінності. Консерватори виступають за економічну стабільність, підтримку бізнесу та консервативні соціальні політики.

Лейбористська партія (центр-ліва, соціал-демократія; очолює Кір Стармер) виникла з робітничого руху та інших соціалістичних груп. Вона підтримує соціальну справедливість та реформи.

Ліберальна демократична партія (центр, соціальний та економічний лібералізм; лідери Ед Дейві та Марк Пак). Ліберал-демократи поєднують основні сили Лейбористської і Консервативної партій, прагне забезпечити баланс між економічною свободою та соціальною справедливістю, акцентує увагу на правах меншин, екології та громадянських свободах.

Шотландська національна партія (націоналізм, центризм; лідер Нікола Стерджен), яка прагне до незалежності Шотландії і пропагує її інтереси.

Партія зелених (зелений, екологічний активізм; голова — Керолайн Лукас), що активно виступає за збереження навколишнього середовища, сталість та екологічні питання.

Таким чином, політична система країни заснована на парламентській демократії, а політичні партії грають важливу роль у формуванні уряду та прийнятті рішень, які впливають на життя громадян.

Наприкінці червня 2021 року дослідники з Університету Бата розповіли, що фармацевтичні компанії надають депутатам британського парламенту сотні тисяч фунтів стерлінгів на рік. За словами дослідників, фармацевтична промисловість створила «приховану мережу політичного впливу» на десятки Всепартійних парламентських груп (APPG), спрямовуючи їм сотні «непрозорих» платежів у рамках лобіювання.

На виборах до парламенту країни в грудні 2019 р. перемогу здобули консерватори, точніше — Борис Джонсон. Оцінки політологів більш-менш однозначні. Торі вели кампанію навколо одного питання: "Дайте нам завершити Брекзит". Це не лише спростило агітацію, а й дало їм голоси у бідних районах, де зазвичай голосують за лейбористів.

У свою чергу лейбористи, які намагалися давати докладні та ґрунтовні відповіді на складні питання, програли. Вони втратили свій шанс очолити рух за Брекзит ще тоді, коли їхній лідер Джеремі Корбін, незважаючи на те, що сам був противником Євросоюзу, під тиском правого крила партії зайняв двозначну позицію, намагаючись уникнути розколу. І так, розколу партії він уникнув, але ціною втрати «ключових» виборців.

Поворот лейбористів ліворуч, пов'язаний із лідерством Корбіна, викликав запеклу кампанію протидії з боку правлячого класу та мас-медіа, які буквально 24 години на добу поливали брудом лідера опозиції, вдаючись до прийомів, абсолютно незвичних у респектабельній Британії. Проте, скоріше, проблема якраз у політичній непослідовності.

Британська політична культура також включає в себе обряди та символіку, пов'язані з королівською сім'єю. Королівська сім'я має особливе місце в британській політичній культурі, але варто зауважити, що вона виконує скоріше символічну та представницьку роль у політиці – реальна влада перебуває у парламенті.

Це пояснюється, по-перше, тим, Велика Британія є конституційною монархією, де влада короля є обмеженою конституцією та виконується через обрані органи влади, зокрема Парламент та уряд. Королівська сім'я виконує головним чином репрезентативні функції та участь у церемоніях, але не має дійсної влади у прийнятті політичних рішень.

По-друге, королівська сім'я є символом об'єднання та стабільності країни. Вона виступає як об'єднуючий фактор для громадян Великої Британії та інших країн Співдружини націй.

По-третє, дана сім'я важлива під час знаменних подій, таких як коронації та весілля членів сім'ї. Їхні церемонії та події відображають багатовікову історію та традиції країни.

По-четверте, королівська сім'я виконує обов'язки громадянської служби та волонтерства. Члени сім'ї активно підтримують різні благодійні організації та проекти.

По-п'яте, присутність королівської сім'ї також має велике значення для туризму та культурного життя Великої Британії. Палаці, музеї та історичні об'єкти, пов'язані з королівською сім'єю, приваблюють тисячі туристів і сприяють популяризації культури країни [98].

У цілому, королівська сім'я впливає на британську політичну культуру як символ стабільності, спадкоємності традицій і об'єднуючий фактор для

громадян, але її роль у політичних рішеннях обмежена і обрана на основі конституційних принципів.

Велика Британія має активний сектор громадянського суспільства, який включає в себе різноманітні громадські організації, благодійні фонди та об'єднання. Громадяни активно беруть участь у цих організаціях та сприяють розвитку суспільства.

Засоби масової інформації відіграють важливу роль у формуванні політичної культури Великої Британії. Вони надають інформацію про політичні події та допомагають громадянам розуміти складні питання.

Загалом, політична культура Великої Британії є відкритою, толерантною та активною. Громадяни цінують демократію, громадянську свободу та участь у політичному процесі, що визначає їхнє ставлення до політики та урядування.

2.2. Вплив глобалізації на політичну участь та громадянську активність

Велика Британія, як країна з довгою історією міжнародних відносин, має значний інтерес у глобальних питаннях. Специфіка міжнародних відносин Великої Британії визначається її історією, геополітичним становищем та ролью у світі. Глобалізація підсилює потребу у співпраці з іншими країнами, що впливає на зовнішню політику та політичну участь.

Велика Британія колись була світовою імперією з величезним колоніальним володінням. Країна є членом багатьох міжнародних організацій, таких як Об'єднані Нації, НАТО та Комонвелс націй. Велика Британія підтримує тісну військову співпрацю зі Сполученими Штатами та є частиною "особливого відношення" між двома країнами. Вони працюють разом в рамках НАТО та інших військових ініціатив. Вихід країни з Європейського союзу (Брексит) суттєво змінив її міжнародні відносини. Країна тепер розвиває нові торговельні та політичні відносини з ЄС та іншими країнами. Королівство є постійним членом Ради Безпеки ООН і має

ядерні збройні сили. Це дає їй глобальний вплив у міжнародних справах. Велика Британія має одну з найбільших дипломатичних мереж у світі, з посольствами та консульствами в багатьох країнах. Це допомагає підтримувати дипломатичні відносини та сприяти співпраці.

Глобалізація має значний вплив на політичну участь та громадянську активність у Великій Британії, а також в інших країнах. Аспекти такого впливу вбачаються в збільшенні інформаційної доступності, інтернет та соціальних медіа, незалежних новинних джерелах, підвищеній громадянській журналістиці, відкритих даних та доступі до урядової інформації, освіті та навчанні, громадянській активності та обговоренні, зручності та мобільності, транснаціональних проблемах, зміні клімату, тероризмі та кібербезпеці, міграції та біженцях, торгівлі та міжнародних договорах, глобальній бідності та розвитку, культурному обміні та різноманітності, міжнародних відносинах, імперській спадщині, членстві у міжнародних організаціях, співпраці зі Збройними Силами США, глобальному впливі, дипломатичній мережі, міграції та різноманітності.

Люди сьогодні мають більше можливостей дізнаватися про політичні питання та обговорювати їх, оскільки глобалізація із собою несе ширший доступ до інформації та новин з усього світу завдяки Інтернету та соціальним медіа, незалежним новинним джерелам, підвищеній громадянській журналістиці, відкритим даним та доступу до урядової інформації, освіті та навчанню, громадянській активності та обговоренню, зручності та мобільності, – що стимулює громадянську активність.

Онлайн-новинні портали, блоги та незалежні медіа створюють конкуренцію для традиційних медіа. Громадяни мають доступ до різноманітної інформації та різних точок зору та самі стають журналістами, ведучи власні блоги, відеоблоги та соціальні медіа-акаунти. Це розширює спектр новин та аналізу, доступний громадянам.

Уряди надають доступ до різноманітних даних та інформації через веб-портали та додатки. Це сприяє більшій прозорості та громадянському контролю над урядовими діями.

Соціальні медіа сприяють громадянській активності та обговоренню суспільних питань. Громадяни можуть висловлювати свої думки, організовувати петиції та спілкуватися з політичними лідерами. Онлайн-навчання та відкриті освітні ресурси роблять знання більш доступними для всіх. Громадяни мають можливість навчатися та отримувати інформацію навіть без фізичного присутності в навчальних закладах.

Завдяки смартфонам та планшетам, громадяни можуть отримувати доступ до інформації в будь-який час та в будь-якому місці, що сприяє збільшенню інформаційної доступності тощо.

Звичайно, збільшення інформаційної доступності відкриває нові можливості для громадян Великої Британії отримувати інформацію, брати участь у політичних обговореннях та бути більш обізнаними стосовно суспільних питань, однак це також ставить виклики, такі як боротьба з дезінформацією та забезпечення захисту приватності громадян в цифровому світі.

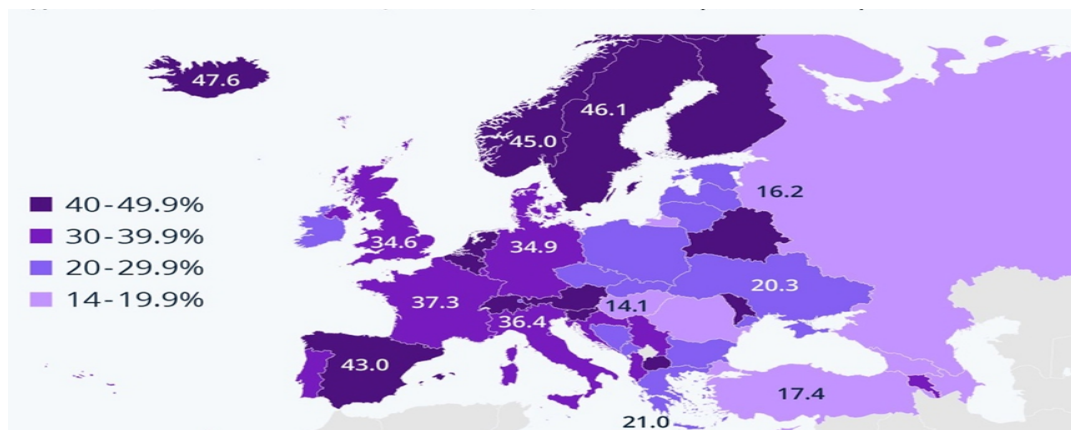

Рис.2.3. Частка місць, яку обіймають жінки в національних парламентах Європи (серпень 2022 р.) [59]

Глобалізація створює нові виклики, такі як кліматичні зміни, міграція, торгівля та інші транснаціональні проблеми. Ці проблеми перетинають національні кордони та потребують спільних зусиль з іншими країнами та

міжнародними організаціями для їх вирішення. Це змушує громадян брати участь у політиці та виражати свою думку на ці питання. Транснаціональні проблеми є важливим аспектом впливу глобалізації на Велику Британію.

Велика Британія виступає за скорочення викидів парникових газів та підписала міжнародні договори, такі як Паризька угода, щоб боротися з цим явищем.

Транснаціональний тероризм та кіберзлочинність стали серйозними загрозами для Великої Британії та інших країн. Міжнародна співпраця та обмін інформацією є важливими для запобігання та реагування на ці загрози.

Питання міграції та біженців є транснаціональними, оскільки вони вимагають спільних рішень та співпраці між країнами. Велика Британія веде політику щодо прийому біженців та мігрантів та співпрацює з міжнародними організаціями.

Міжнародні торговельні угоди та спори стосовно торгівлі впливають на економіку Великої Британії. Країна здійснює торгівлю з іншими країнами та веде переговори про умови торгівлі в міжнародних організаціях.

Велика Британія бере участь у програмах розвитку та надає допомогу країнам, щоб боротися з бідністю та покращувати умови життя. Це також є транснаціональною проблемою.

Глобалізація веде до більшого культурного обміну та різноманітності, що впливає на культурний ландшафт та культурну політику Великої Британії.

Зміна цих транснаціональних проблем вимагає спільних зусиль та співпраці Великої Британії з іншими країнами та міжнародними організаціями. Такі питання потребують взаємодії на міжнародному рівні для забезпечення спільного розв'язання.

Велика Британія є важливою торговельною країною зі значним обсягом міжнародної торгівлі. Вона активно веде переговори про торговельні угоди та співпрацює з іншими країнами для зміцнення свого господарського впливу.

Отже, імперська спадщина має вплив на міжнародні відносини, зокрема взаємини з колишніми колоніями та іншими країнами, членство в організаціях впливає на зовнішню політику Великої Британії та сприяє співпраці з іншими країнами. Ці та інші аспекти свідчать про важливу роль Великої Британії в міжнародних відносинах і вплив глобалізації на її зовнішню політику та стосунки з іншими країнами.

Глобалізація сприяє різноманітності та культурній різноманітності, що впливає на політичну обраність та міжкультурний діалог. Міграція та різноманітність є важливими аспектами сучасного суспільства Великої Британії, оскільки це багатонаціональна країна з великою кількістю іммігрантів, яка завжди була прихильником відкритої міграційної політики та є прикладом різноманітності національностей, культур і релігій.

Велика Британія має багату історію міграції. У різні періоди її історії сюди приїжджали мігранти з різних куточків світу, включаючи Індію, Карибські острови, Пакистан, Бангладеш, Африку та інші регіони. Сьогодні вона є домом для представників багатьох різних національностей та культур. Ця різноманітність відображається у різних аспектах життя, включаючи гастрономію, мови, релігію, мистецтво та багато інших сфер. Мігранти роблять значний внесок у британську економіку, заповнюючи різні ринкові потреби, від сфери послуг до сільського господарства, та сприяють економічному розвитку.

Британська влада працює над сприянням соціокультурній інтеграції мігрантів та сприянню розумінню та повазі до різних культур. Міграційна політика країни включає в себе контроль над масовим масштабним міграцією та систему видачі віз та дозволів на працевлаштування. А також Влада та громадські організації активно працюють над боротьбою з дискримінацією та ненависті на расовому та релігійному ґрунті. Країна має свою власну діаспору, яка живе в різних куточках світу та підтримує культурний та економічний зв'язок з Британією.

Таким чином, Велика Британія вважається багатокультурною та відкритою країною, і різноманітність в її суспільстві є великим багатством.

Глобалізація сприяє активізації громадян, оскільки вони відчують більшу відповідальність за події, що відбуваються в інших частинах світу. Це слугує приводом для політичної участі та агітації за конкретні справи.

Активізація громадян Великої Британії є важливою для забезпечення участі населення в суспільних та політичних процесах: забезпечення громадян політичною освітою та інформованістю щодо політичних питань та процесів допомагає їм бути активними учасниками виборів та громадських обговорень; підтримка акцій з метою збільшення явки на виборах та активного голосування; різні кампанії та ініціативи можуть стимулювати участь громадян у виборчих процесах; підтримка та розвиток громадських організацій та ініціатив, які працюють над питаннями, що цікавлять громадян, в тому числі активізм та участь в громадських обговореннях; забезпечення можливостей для громадян вивчати принципи та навички громадянської участі, а також активно брати участь у громадських ініціативах та проєктах; підтримка програм, які сприяють участі молоді в громадських справах та політичних процесах, включаючи молодіжні парламенти та освітні проєкти; забезпечення можливостей для громадян виражати свої думки та пропозиції через громадські обговорення, консультації та публічні слухання; підвищення інформаційної грамотності громадян для критичного аналізу інформації та новин, що циркулюють у медіа.

Отже, активізація громадян є важливою для зміцнення демократії та забезпечення того, щоб їхні голоси були почуті та враховані в прийнятті важливих суспільних та політичних рішень.

Глобалізація також впливає на економіку Великої Британії через міжнародну торгівлю та інвестиції, а отже, впливає на економічні питання та виборчу активність.

Країна має дуже розвинену торговельну систему та економіку: широка мережа торговельних партнерів по всьому світу (Сполучені Штати, Європейський союз, Китай, Канада та Японія); активно домовляється та укладає торговельні угоди з різними країнами та регіонами (наприклад, у неї є угода про вільну торгівлю з Японією та Україною); Лондон є однією з найбільших фінансових столиць світу – країна володіє важливою роллю в міжнародному фінансовому секторі та багатьма фінансовими установами; великі міжнародні корпорації обирають Британію, як місце для розміщення своїх офісів та ділових підрозділів – вважається привабливою країною для іноземних інвестицій; має розвинений ринок праці та високий рівень зайнятості, а ключові галузі включають фінанси, торгівлю, технології та послуги; має різноманітні джерела енергії, включаючи вугілля, природний газ, відновлювану енергію та ядерну енергію, також імпортує сировини для виробництва товарів; грає важливу роль в глобальній логістиці – порти та торгові шляхи, такі як Темза та Кентербері, використовуються для переміщення вантажів по всьому світу.

Британські домогосподарства та підприємства забрали з банків майже 11 млрд фунтів стерлінгів (13,8 млрд доларів) у березні 2023 р. на тлі паніки, спричиненої крахом банку Silicon Valley Bank та поглинанням Credit Suisse.

До квітня 2023 р. у Британії закрилася третина банківських відділень — країна масово переходить у цифру. Понад 4 тисячі відділень закрилися за останні 7 років.

Минулого року збитки від фінансового шахрайства в Британії досягли 1,2 млрд фунтів. У 2022 році кіберзлочинці за допомогою різних шахрайських схем вкрали у Британії понад £1,2 млрд (приблизно \$1,5 млрд за курсом на 11 травня 2023 року). Це на 8% менше у порівнянні з 2021-м. Відповідні дані наведено у дослідженні торгової асоціації UK Finance, результати якого оприлюднено 11 травня 2023 року [6]

Ці аспекти свідчать про важливу роль Великої Британії в міжнародній торгівлі та економіці, а також про її здатність будувати та укладати

торговельні угоди з іншими країнами. Вихід з Європейського союзу (Брексит) призвів до змін в торговельних відносинах між Великою Британією та ЄС, а також до вступу Великої Британії до Всесвітньої торговельної організації (ВТО).

Загалом, глобалізація розширює горизонти громадян та створює нові можливості для політичної участі та громадянської активності у Великій Британії. Однак вона також створює нові виклики, пов'язані зі складнішими транснаціональними питаннями, що вимагають спільних зусиль та співпраці на міжнародному рівні.

2.3. Вплив глобалізації на політичну систему Великої Британії

Глобалізація має значний вплив на політичну систему Великої Британії, реформуючи та перетворюючи її у різних аспектах. Вона робить міжнародні відносини більш складними та взаємозалежними, а також вимагає участі у міжнародних вирішеннях проблем, таких як кліматичні зміни, торгівля, міграція та боротьба з тероризмом. Велика Британія є учасницею різних міжнародних організацій, домовленостей та альянсів (ООН, НАТО та інші; є постійним членом Ради безпеки ООН і активно бере участь у роботі Міжнародного валютного фонду та Всесвітньої торговельної організації).

Міжнародні відносини та зовнішня політика Великої Британії мають свою специфіку, яка визначається історією, геополітичним становищем та глобальною роллю країни. Вихід Великої Британії з Європейського союзу відбувся 31 січня 2020 року. Це призвело до змін у зовнішній політиці та відносинах з ЄС. Імперська історія Великої Британії залишає свій відбиток на зовнішній політиці. Колишні колонії та домінії, такі як Канада, Австралія та Індія, мають спеціальні відносини з Великою Британією. Співдружність відіграє певну роль у пристосуванні Британії до нового міжнародного середовища, підкріплюючи його позиції в основних міжнародних організаціях. Крім того, через інститути Співдружності британське керівництво безпосередньо взаємодіє з населенням та владою держав-членів,

поширюючи свої інтереси, а також впроваджуючи потрібні погляди на важливі для колишньої імперії питання [121]. При цьому кращої альтернативи для потенційного перебудови економічних та громадських інституцій у країнах Співдружності на 2023 р не існує – у зв'язку з цим механізм продовжує зберігатися і сам собою, а не тільки завдяки прямим зусиллям британського керівництва. Хоча і вони відіграють чималу роль. Взаємодія між головою організації від імені британського монарха з численними членами Співдружності офіційно здійснюється з допомогою кількох неурядових організацій. До них входять:

- Commonwealth of Learning (базується в Канаді), яка відповідає за розвиток освітніх програм і просуває систему грантів серед найуразливіших членів Співдружності;
- The Commonwealth Foundation – базується безпосередньо в Мальборо-хаусі у Лондоні – відповідає за взаємодію з представниками громадянського суспільства у країнах Співдружності [99].

Секретаріат Співдружності націй, що займається питаннями забезпечення об'єднання, а також є сполучною ланкою між британським керівництвом та іншими членами.

Реальне ж управління та взаємодія з територіями йде як безпосередньо – через британських чиновників різного рівня чи відкриті інвестиції – так і опосередковано. Наприклад, через керівництво країн-домініонів, тіньові фінансові операції, а також через міжнародні неурядові організації, багато з яких не тільки спочатку створені на території Британії, а й досі отримують трансї з британської скарбниці [93].

Вона підтримує "спеціальні відносини" з Сполученими Штатами. Ця партнерська взаємодія включає в себе сфери оборони, розвідки, торгівлі та геополітичних питань. Велика Британія підтримує дружні відносини з різними монархіями Близького Сходу, зокрема з Королівством Саудівська Аравія. Королівство активно бере участь у міжнародних зусиллях щодо захисту прав людини та сприяння демократії в різних країнах.

Велика Британія володіє найбільшою обороною в Європі та активно бере участь у міжнародних операціях з миротворчості та боротьби з тероризмом; прагне підтримувати торговельні відносини з багатьма країнами та активно розвиває економічну співпрацю; грає важливу роль у гуманітарній допомозі та розвитку країн, які потребують підтримки. Велика Британія має обов'язки у рамках міжнародних конфліктів та військових операцій, що відбуваються у різних частинах світу, і це створює транснаціональні виклики [21].

Терористичні організації та кіберзлочинці діють глобально, і Велика Британія є мішенню для таких загроз. Заходи безпеки, спрямовані на запобігання терористичним актам та кібератакам, є важливим завданням.

Загалом, Велика Британія залишається глобальною супердержавою зі значущим впливом на міжнародні відносини, геополітику та економіку.

Країна є важливим учасником світової економіки, і її економіка тісно пов'язана з міжнародною торгівлею та інвестиціями. Інтернаціоналізація бізнесу та фінансових ринків впливає на регулювання фінансів та банківської системи. Економічна система Великої Британії є унікальною і має свої особливості: мішана економіка, фінансовий центр, глобальна торговельна нація, інновації і дослідження, висока зайнятість та ринок праці, глобальна роль в сфері фінансів та бізнесу, соціальна відповідальність бізнесу. Королівство активно підтримує гуманітарні договори та розвиткові програми, спрямовані на зменшення бідності та покращення умов життя в розвиваючихся країнах. Ринкові сили грають важливу роль у формуванні цін і рішень, але держава втручається в регулювання господарства та надає певні соціальні послуги, такі як охорона здоров'я та освіта. Лондон є одним із найбільших фінансових центрів світу. Британські фінансові установи та ринки здійснюють значний вплив на глобальну фінансову систему. Велика Британія завжди була важливою торговельною нацією. Історично, країна розширювала свою імперію та торгові відносини з іншими країнами. Сьогодні вона прагне підтримувати торговельні відносини з багатьма

країнами незалежно від Brexit. Глобальні торговельні конфлікти та економічні зміни впливають на Велику Британію як на країну, яка є важливим гравцем на міжнародних ринках [35].

Велика Британія має сильну науково-дослідницьку базу та активно інвестує в інновації, займається високотехнологічними галузями, такими як фармацевтика, інформаційні технології та аерокосмічна промисловість, має високий рівень зайнятості та ринок праці, що привертає мігрантів та інвесторів. Також вона активно розвиває сектори послуг, такі як фінанси, технології та культурні індустрії. Велика Британія є центром для багатьох міжнародних корпорацій та бізнес-проектів. Вона приваблює іноземних інвесторів та підприємців. Британські компанії активно включаються у соціально відповідальні проекти та дотримуються стандартів сталого розвитку.

Британії вдалося створити механізм, який не вимагає від неї величезних фінансових вкладень, проте приносить певну користь практично всім його учасникам – насамперед, природно, британському керівництву. Щоправда, і завищувати економічну привабливість Співдружності також не варто: роль країн-членів для Британії як об'єктів інвестування неухильно знижувалася з моменту розпаду імперії у 1960-ті роки. Для порівняння – у 1904–1913 рр. приблизно половина всіх закордонних капіталовкладень королівства припадала на країни Британської імперії, а вже у 1980-ті роки на Співдружність Націй припадало 40% прямих інвестицій. На початку 2020-х країн Співдружності мають ще менше значення порівняно з іншими центрами інвестування.

Технологічний прогрес Великої Британії є важливим чинником її економічного та соціального розвитку. Країна має багатий історичний досвід у сфері технологій та інновацій: видатних вчених та дослідників у різних галузях науки, включаючи фізику, хімію, біологію та інженерію (університети та наукові інститути грають важливу роль у розвитку нових технологій); активну стартап-сцену та інноваційні компанії, особливо в

Лондоні та Кембриджі (інкубатори, акселератори та технологічні парки сприяють розвитку нових технологій та бізнес-проектів); є центром для розвитку інформаційних технологій та цифрової індустрії (технологічні компанії, такі як ARM Holdings, DeepMind (заснований в Лондоні, а придбаний Google), та інші мають глобальний вплив); сильну біоінформатичну галузь, яка використовується у фармацевтиці для розробки нових лікарських засобів та лікування хвороб; британські дослідники активно працюють у галузі машинного навчання та штучного інтелекту, розвиваючи нові алгоритми та застосування у різних сферах, включаючи автомобільну промисловість, медицину та фінанси; активно розвиває зелені технології, спрямовані на зменшення викидів парникових газів та розвиток відновлюваних джерел енергії; через сучасні виклики активно розвиває галузь кібербезпеки та забезпечує безпеку в інтернет-просторі. Отже, технологічний прогрес в Великій Британії є важливим економічним та інноваційним фактором, який сприяє розвитку країни та її впливу на світовому рівні [46].

Унікальність економічної системи Великої Британії полягає в поєднанні ринкових та соціальних елементів, активній участі в глобальному господарстві та акценті на інноваціях і дослідженнях.

Велика Британія активно веде міжнародну торгівлю та укладає міжнародні торгові договори. Глобальні торгівельні угоди та зміни у тарифних бар'єрах впливають на зовнішню торгівлю та економіку Великої Британії. Сучасна торгівля та міжнародні договори Великої Британії мають велике значення для глобальної економіки та зовнішньої політики країни.

Після Brexit Велика Британія уклала нову торгову угоду з Європейським союзом, яка регулює торгівлю товарами та послугами. Ця угода дозволяє підтримувати торговельні відносини з країнами ЄС та регулювати питання, такі як мита та стандарти. Після виходу Великої Британії з Європейського союзу, країна встановила свої власні митні тарифи. Це означає, що тепер Велика Британія самостійно регулює мита на імпортовані товари з інших країн [37].

Велика Британія активно домовляється та укладає торгові угоди з іншими країнами та регіонами. Наприклад, є угода про вільну торгівлю з Японією та Королівством Саудівська Аравія, а також налагоджує співпрацю з країнами Південно-Східної Азії. Країна має торговельні угоди з Канадою та Австралією, які сприяють збільшенню обсягів торгівлі товарами та послугами. Її фінансовий сектор, логістична інфраструктура та порти допомагають здійснювати торгівлю по всьому світу. Угоди про вільну торгівлю допомагають зменшити мита та сприяють вільному руху товарів та послуг.

Отже, тарифи та мита грають важливу роль у регулюванні торгівлі Великої Британії з іншими країнами, і їх регулювання важливою частиною зовнішньої торговельної політики країни.

Міграція та багатонаціональність є важливими аспектами сучасного суспільства Великої Британії. Глобалізація призводить до зростаючої міграції, що створює багатонаціональне суспільство у Великій Британії. Це впливає на політику щодо мігрантів, боротьби з дискримінацією та інтеграції. Країна завжди була місцем, де зустрічаються різні культури та національності. Сучасна міграція включає в себе притягання мігрантів з різних куточків світу, включаючи Європу, Азію, Африку та Америку. Британська економіка та ринок праці активно привертають іноземних робітників та фахівців. Отже, Велика Британія має довгу історію міграції та прийому біженців. Глобальні конфлікти та кризи можуть вплинути на міграцію та біженців, які шукають притулок у країні.

Велика Британія є багатонаціональною країною, в якій живуть представники різних національностей та культур. Англійці, шотландці, вельшани та ірландці – це основні національні групи, але також є значна кількість іммігрантів з інших країн.

Культурна різноманітність та медіа є важливими аспектами сучасного суспільства Великої Британії. Країна володіє багатою культурною спадщиною та різноманітністю, які відображаються в медіа.

Велика Британія має багато мов, які використовуються на її території. Англійська є офіційною мовою, але також поширені мови, такі як вельшська, гельська, шотландська гельська, шотландська гельська і багато інших мов, які вживаються в міграційних спільнотах. Міграція та багатонаціональність сприяють міжкультурному спілкуванню та обміну культурними цінностями. Велика Британія має різноманітні ресторани, фестивалі, культурні заходи та інші ініціативи, які відзначають міжкультурність. Уряд Великої Британії підтримує мовну різноманітність та культурний обмін через різні програми та ініціативи для різних аудиторій.

Велика Британія має багато культурних медіа, таких як книжкові видавництва, кіностудії, музичні лейбли та театри. Лондон, зокрема, є важливим культурним центром, де проходять музичні та театральні події, кінофестивалі та мистецькі виставки. Сучасні медіа велику увагу приділяють міжкультурному спілкуванню та обміну культурними цінностями. Телебачення, радіо, Інтернет та соціальні медіа допомагають вплинути на сприйняття культурних різноманітностей та сприяють взаєморозумінню.

Країна також має міжнаціональні медіа, які обслуговують різні спільноти та мовні групи. Це включає в себе медіа для азійських, африканських, карибських та інших іммігрантських спільнот. Медіа мають глобальний вплив, зокрема BBC, яка забезпечує новини та інформацію для аудиторій по всьому світу. Також Велика Британія виробляє та поширює фільми, музику та телесеріали, які мають міжнародну популярність.

Таким чином, глобалізація призводить до більшого обміну культурними та медійними впливами між країнами. Це впливає на культурний ландшафт та підсилює потребу у культурних та медійних політиках. Проте міграція та багатонаціональність можуть створювати соціальні виклики, такі як інтеграція мігрантів, боротьба з дискримінацією та збереження культурної різноманітності.

Отже, культурна різноманітність та медіа є важливими складовими сучасного суспільства Великої Британії, які сприяють розумінню та взаємодії

між різними культурами та національностями. Країна прагне підтримувати різноманітність та забезпечувати права і інтереси своїх громадян незалежно від їх походження, що робить її сучасним суспільством, яке приймає та враховує різні культурні та національні ідентичності.

Таким чином, всі зазначені аспекти глобалізації впливають на політичну систему Великої Британії, роблячи її більш складною та вимагаючи адаптації до нових викликів та можливостей. Глобалізація вимагає більшої відкритості, співпраці та гнучкості в політиці, а також збереження національного інтересу та справедливості.

Глобалізація ставить перед політичною системою Великої Британії завдання адаптації до нових реалій світового порядку, вирішення міжнародних проблем та збереження національного суверенітету у контексті взаємодії з іншими країнами та глобальними процесами.

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОСИН УКРАЇНИ ТА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

3.1. Сучасний українсько-британський стратегічний діалог

Україна та Велика Британія мають довгу історію взаємин, і їхній стратегічний діалог став ще активнішим після російської агресії на сході України в 2014 році. Сучасний українсько-британський стратегічний діалог базується на кількох важливих аспектах: підтримка суверенітету України та українського оборонного потенціалу, допомога гуманітарній ситуації, дипломатичні зусилля, політична підтримка, а також санкції та обмеження тощо.

Підтримка суверенітету України в контексті сучасного українсько-британського стратегічного діалогу є важливим аспектом відносин між нашими країнами. Велика Британія є однією з країн, які активно підтримують суверенітет та територіальну цілісність України. Вона виступає в якості гаранта виконання Будапештського меморандуму, який гарантує територіальну цілісність та безпеку України, а також бере участь в міжнародних організаціях та дипломатичних ініціативах [5].

Україна, Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії та Республіка Польща мають глибокі історичні зв'язки, які ґрунтуються на спільних цінностях, відданості миру і безпеці, а також спільній історії протистоянь перед агресорами, які загрожують свободі в Європі. Вони домовились розробити тристоронній меморандум про співпрацю, що свідчить про їхню готовність поглиблювати стратегічне співробітництво та взаємодію з пріоритетними питаннями підтримки України.

Країни планують працювати разом над розвитком співпраці, охоплюючи такі аспекти, як координація підтримки Міжнародної Кримської платформи, зміцнення співпраці в галузі кібер- та енергетичної безпеки, а також

підвищення ефективності стратегічних комунікацій для протидії дезінформації.

Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії та Республіка Польща продовжать надавати підтримку Україні, спільно стоячи перед триваючою російською агресією та віддано залишаючись у єдності з українським народом у його зусиллях захисту суверенітету, незалежності та територіальної цілісності України в межах міжнародно визнаних кордонів [61].

Велика Британія підтримує санкції проти Російської Федерації, які були введені відповідно до її агресивних дій в Україні. Це включає фінансові та економічні обмеження, а також обмеження на постачання зброї. Королівство продовжує брати активну участь в міжнародних обговореннях та перемовинах, щоб допомогти Україні.

У листопаді 2023 р. Британія ввела новий пакет санкцій щодо Росії: проти двох російських гірничодобувних компаній (Nord Gold Plc і Highland Gold Mining Ltd) і золотодобувного трейдера, який брав участь у перерахуванні коштів до Москви [42].

Також санкції було введено проти більш як двох десятків інших фізичних та юридичних осіб. Крім того, під санкції потрапила мережа, що базується в ОАЕ, через яку в Росію було продано золота на 300 млн дол.

З моменту початку російської агресії в Україні Британія перебувала в авангарді антиросійської діяльності. Уряд країни та громадські діячі виступали за постійне посилення санкційного тиску на Москву та розширення військової допомоги Україні.

Одразу після початку конфлікту тогочасний прем'єр-міністр Борис Джонсон провів переговори з президентом України Володимиром Зеленським. Потім глава уряду звернувся до британського народу і заявив, що «війна стосується права вільного, суверенного, незалежного європейського народу обирати своє майбутнє, і це право Велика Британія завжди захищатиме» [2].

Велика Британія може надавати військову допомогу та навчання українським військам для підвищення їхньої бойової готовності та зміцнення оборони країни; гуманітарну допомогу Україні для підтримки внутрішньо переміщених осіб та жертв війни.

До грудня 2022 р. Британія надала Україні військову допомогу в обсязі близько 7 млрд дол. Сполучене Королівство є лідером за цим показником після США. Британці організували підготовку українських військовослужбовців на території королівства та створили спеціальну програму для українських біженців Homes for Ukraine.

Незважаючи на однозначну позицію британського керівництва, згодом обсяг всебічної допомоги Києву знизився: 2023 року в Лондоні планувалось надати Україні озброєння на загальну суму 2,8 млрд дол. Крім того, нещодавно міністерство фінансів заморозило бюджет на надання військової допомоги іноземним державам на рівні 0,5 відсотка від ВВП.

Програма допомоги українським біженцям затихла. Натомість міністр транспорту Марк Харпер оголосив про продовження надання безкоштовного проїзду на залізничному транспорті, метро чи автобусі для українців протягом 48 годин після в'їзду до країни.

Можливою причиною деякого послаблення британської підтримки є нелегка внутрішньополітична ситуація, яка посилюється антиросійськими санкціями та зниженням рівня життя. Згідно з соціальним опитуванням YouGov, підтримка санкційного тиску на Росію в британському суспільстві в жовтні 2022 р. знизилася на 24 відсотки в порівнянні з березнем.

Фактично рік тому, за даними управління зі здійснення санкцій, Британія заморозила російські активи на 21 млрд дол. після вторгнення РФ в Україну [58].

Власне Велика Британія своїм прикладом переконувала Європу зробити більше для підтримки України. Країна надає допомогу як у військовій сфері, наприклад, забезпечуючи Челенджерами та організуючи навчання британських інструкторів з дронами для підводного розмінування рік тому,

так і в гуманітарному напрямку. Однак найвагомішою частиною цієї допомоги є політична підтримка. Велика Британія чітко визначає свою позицію, розглядаючи успіх України як поразку Росії. Це стійка позиція щодо Росії, яка є характерною для усіх урядів Великої Британії, і ця стратегія вже існувала, коли Девід Кемерон обіймав посаду прем'єр-міністра. Будь-яка різка зміна риторики у відносинах між Великою Британією та Україною малоймовірна. Немає політичного лідера в Великій Британії, який б сумнівався у пріоритетності підтримки України. Саме Кемерон призначив перших інструкторів для України, і це є вагомим елементом британської допомоги. Отже, відсутні будь-які очікування радикальних змін у цьому контексті в майбутньому.

Британія не входить до числа лідерів ні за кількістю прийнятих українських біженців, ні за обсягами наданих пільг, проте Велика Британія не каже, що необхідно сумніватися, чи слід продовжувати надання допомоги українським біженцям, особливо тоді, коли інші країни вже обговорюють можливі такі кроки. З іншого боку, ключові політичні постаті в Британії висловлюють досить рішучу позицію, закликаючи до того, щоб британські військові не брали участі в бойових діях [47].

Культурна дипломатія – один із важливих стратегічних напрямів, які протягом останніх двох років набули особливого значення. Окрім традиційних дебатів, виставок, дискусій та фестивалів за кордоном, цього року Україна відкрила Український інститут у Берліні, а також заявила про можливу присутність у країнах Африки та Латинської Америки.

Велика Британія виявилася не лише ключовим союзником для України у військовій сфері, але й культурним. Зокрема, проведення "Євробачення" у Ліверпулі виявилось визначальною подією для цього міжнародного партнерства, коли країна прийняла міжнародний пісенний конкурс «від імені» України.

Дипломатичний рік 2023 року отримав особливий розмах з початком повномасштабного вторгнення Росії в Україну 24 лютого 2022 року. У цей

період Велика Британія виявилася сильним союзником, надаючи підтримку у вигляді фінансів та військового обладнання.

Сфера культури також отримала велику увагу, і під час широких обговорень ролі культури у війні програма "Сезон" значно розширила свої рубежі. Наприклад, "Сезон" включав 42 українських проекти у Великій Британії у співпраці з 49 британськими організаціями, змінюючи свій фокус і роблячи акцент на підтримку голосу України та українського мистецького середовища. Впровадження українських фокусних програм у головний потік кінофестивалів виявилось важливим завданням для української культурної дипломатії минулого року.

Тривала дискусія між фахівцями з обох країн сприятиме встановленню контактів між українською документалістикою та британським глядачем. Ділитись досвідами, обговорювати питання – це було головною метою української програми 2022 року. Показували фільми, які не прямо стосувалися війни, а обіймали теми спільнот та людей. У глядачів є ресурс для того, щоб переглянути один-два фільми про Україну на фестивалі. Рівень емпатії до України зріс за останній рік, і документалістика може до цього приєднатися. Люди дивляться фільм, обговорюють його, орієнтуються, де відбуваються події, як відчувають себе місцеві жителі та інше. Фільми - чудовий спосіб показати, що країна «справжня».

Одним з головних викликів культурної дипломатії в галузі кіно є забезпечення сталого фінансування для професійних відряджень, оплати за покази фільмів, технічної підтримки та просування. Тут важлива допомога українців у просуванні української програми, фінансування української репрезентації за кордоном, зокрема в Британії, щоб нормалізувати відносини між нашими країнами. Це сприятиме зміцненню культурних зв'язків [63].

Важливий стратегічний документ «Глобальна Британія в епоху конкуренції. Комплексний огляд безпеки, оборони, розвитку і зовнішньої політики» був представлений у британському парламенті [6]. Цей програмний документ визначає бачення британської політики та світових

процесів у сферах безпеки, оборони, розвитку та зовнішньої політики до 2030 року, включаючи конкретні заходи до 2025 року. Б. Джонсон відзначив, що цей огляд є найбільш повним і комплексним в історії Великої Британії після холодної війни і першим після Brexit.

Основні завдання включають захист спільних цінностей, зміцнення стійкості у сусідньому європейському регіоні, протидію спільним загрозам, а також спільні зусилля в боротьбі з кліматичними змінами та збереженні біологічного розмаїття.

Франція та Німеччина визначаються як найбільш життєважливі партнери серед європейських країн. Документ також підкреслює роль Британії як найбільшого внеску до оборони НАТО в Європі та найбільшого донора за цим показником у Європі, витрачаючи 2,2% ВВП на оборону. Оборонний бюджет Британії отримає додаткові 24 млрд фунтів, включаючи 3 млрд щорічно на розвідку.

У стратегічному документі особливо висвітлено здатності Британії до ядерного стримування на користь своєї нації, а також НАТО та Європи. Документ демонструє намір Британії продовжувати співпрацю зі США на всіх рівнях і в усіх сферах, зокрема в обороні, розвідці, кіберспроможностях, боротьбі з тероризмом і у сфері ядерної зброї. Стратегічний документ визначає Росію як головну загрозу для Євроатлантичного регіону і вказує на намір Британії консолідувати колективну відповідь Заходу на традиційні та гібридні загрози, переважно з боку Росії. У документі Росія також зазначається як відповідальна за використання хімічної зброї у Солсбері, і країна ставиться в один ряд із Іраном та Північною Кореєю, якими порушуються міжнародно-правові норми контролю за поширенням озброєнь.

Британія виявляє різні рівні обурення щодо Китаю та Росії в контексті їхнього впливу на світову політику.

У відносинах з Україною Британія підтримує територіальну цілісність та розвиток Збройних Сил країни. Зазначається, що вони будуть продовжувати співпрацювати в рамках Угоди про політичне співробітництво, вільну

торгівлю та стратегічне партнерство. Британська морська держава активно підтримує реформування Військово-морських сил України, зокрема шляхом постачання нових військових засобів та технічної співпраці.

Британці виступають за пряму участь російських сил в бойових діях на Донбасі та внесли вагомий внесок у переконання Євросоюзу в прийнятті антиросійських санкцій. За останні дев'ять років Велика Британія активно підтримує Україну в гуманітарній допомозі та постачанні озброєнь. Лондонська позиція, зокрема пакет санкцій, наразі є наймасштабнішою у світі.

Обидві сторони мають спільний інтерес у максимальному послабленні Росії та її повному витісненні зі Східної Європи. У контексті реакції інших лідерів Заходу, позиція Великої Британії вирізняється. Американці ще заважають над використанням Росії у взаємодії з Китаєм і тому утримуються від її надто різкого ослаблення. Крім того, при досягненні політичної та військової перемоги над Москвою, американці можуть змушені відсунути Східну Європу на задній план своєї політики до виникнення нових криз. Франція та Німеччина, у свою чергу, спираються на партнерство з Москвою в своїй політиці на сході Європи, і наразі немає свідчень відмови від такого підходу. Для них збереження Росії як сили у світовій політиці є вигідним, і наш регіон має для них менше стратегічного значення.

Лондон активно вкладає в Східну Європу, співпрацюючи з країнами регіону, включаючи Південний Кавказ та Центральну Азію, навіть поза межами Євросоюзу. Розпад Росії не вважається Лондоном катастрофою, адже цей сценарій може зняти опір Москви від британських інтересів та призвести до виникнення нових держав, де Лондон може зміцнити свій вплив. Це також дозволить британцям легше конкурувати з іншими регіональними гравцями, такими як Польща. Успіх ініціативи на Сході для Великої Британії важливий для збереження її статусу великої держави та лідера світової політики, і тому Лондон зацікавлений у послабленні Росії. Активна підтримка України вписується в цей контекст, оскільки Лондон бажає стати ключовим

партнером для Києва, щоб Україна після війни зорієнтувалася на Велику Британію та зміцнила її позиції у регіоні. Усе це свідчить про чесні наміри Лондона в політичному союзі.

Проте є невеличкий недолік – Велика Британія не може стати самодостатнім гарантом нашої безпеки, забезпечивши відсутність подальших агресій. Це обумовлено відсутністю достатніх військових потужностей.

У будь-якому випадку ми можемо розраховувати на значний внесок Великої Британії у нашу обороноздатність, оскільки у неї високорозвинена військова промисловість, що лідирує у військових розробках. Щоб залучити Київ, британці не лише постачатимуть озброєння, але й активно співпрацюватимуть у його розробці та виробництві

Також слід враховувати британський фінансовий сектор, який, як показав приклад санкцій проти Росії, може бути мобілізований в політичних інтересах Лондона. Тому, при наявності політичної волі, можна розраховувати не лише на активну участь Великої Британії у відновленні України, але й на залучення британських капіталів у наше військове будівництво, що буде актуальним питанням після завершення конфлікту, коли інші партнери можуть відмовитися від фінансування оборонних проєктів в Україні.

Лондон є нашим найперспективнішим політичним союзником, який не лише здатний впливати на ключові зміни в міжнародній політиці, але і зацікавлений у цьому власному інтересі. Тому вже зараз побудова політичного союзу з Лондоном важлива не менше, ніж намагання про військовий союз з Вашингтоном [65].

Високопоставлені британські політики, що представляють різні політичні сили, висловили підтримку ідеї створення спеціального трибуналу для розслідування злочину агресії Росії проти України [124].

Політичні консультації та співпраця в рамках сучасного українсько-британського стратегічного діалогу відіграють важливу роль у встановленні та підтримці близьких відносин між обома країнами.

По-перше, це дипломатичні візити та обміни. Політичні лідери та дипломати обох країн регулярно здійснюють візити одне до одного для обговорення ключових питань. Ці візити сприяють обміну думками та розробці спільних стратегій.

По-друге, партнерські ініціативи. Велика Британія та Україна спільно працюють над реалізацією проєктів у різних сферах, включаючи демократію, права людини, економічний розвиток і реформи.

По-третє, підтримка реформ. Велика Британія надає підтримку Україні у проведенні реформ, включаючи судову, антикорупційну, економічну та політичну реформи. Це сприяє становленню сильної та стабільної України.

По-четверте, міжнародні форуми та організації. Велика Британія та Україна активно співпрацюють в міжнародних організаціях та форумах, таких як ООН, ОБСЄ, Рада Європи та інші. Обидві країни спільно підтримують міжнародний порядок та засуджують агресію та порушення міжнародного права.

По-п'яте, спільна позиція щодо міжнародних криз: Велика Британія та Україна підтримують міжнародну коаліцію для вирішення глобальних викликів, таких як зміна клімату, боротьба з тероризмом та пандемія COVID-19.

По-шосте, підтримка демократії та прав людини. Обидві країни активно працюють над підтримкою демократичних процесів та захистом прав людини в Україні та інших країнах.

Отже, політичні консультації та співпраця між Великою Британією та Україною грають важливу роль у зміцненні стосунків між двома країнами та спільному розв'язанні глобальних проблем; співпраця між Великою Британією та Україною сприяє зміцненню обороноздатності України та забезпеченню миру та стабільності в регіоні. Таким чином:

1. Програми навчання англійської мови та української мови підтримують мовний обмін та допомагають сприяти культурному різноманіттю та міжкультурному спілкуванню.

2. Організація культурних заходів, виставок, концертів, фестивалів та інших подій сприяє популяризації культурних традицій та мистецтва обох країн.

3. Програми обміну для молоді сприяють зміцненню зв'язків між молодими людьми та сприяють розвитку міжкультурного розуміння.

4. Спільні дослідницькі проекти у галузі історії, культури та інших сферах сприяють збагаченню знань та обміну ідеями.

5. Велика Британія та Україна мають культурні центри та музеї, які сприяють вивченню історії та культури обох країн.

Отже, культурний обмін та освіта сприяють зміцненню зв'язків між Великою Британією та Україною, сприяють розвитку міжкультурного спілкування та сприяють збагаченню культурного спадку обох країн.

Таким чином, сучасний українсько-британський стратегічний діалог покликаний сприяти перемозі України, підтримувати демократію та розвиток, а також зміцнювати взаємні відносини між країнами.

3.2. Оцінки загроз глобального характеру в сфері національної безпеки України та Великої Британії

У сучасному світі існує низка загроз глобального характеру, які мають потенційно серйозний вплив на національну безпеку різних країн. Серед них: терористичні групи, такі як Аль-Каїда, що намагаються розповсюджувати свою ідеологію та вплив через терористичні акти; атаки в кіберпросторі, такі як кібератаки на господарські, владні або інфраструктурні об'єкти (крадіжку конфіденційної інформації, дестабілізацію фінансових систем або навіть вплив на виборчі процеси); екстремальні погодні умови, підняття рівня моря, дефіцит води та інші природні катастрофи; поширення інфекційних хвороб, як, наприклад, COVID-19 (глобальна пандемія); заходи з поширення ядерної та ракетної технології (поява ядерних збройних систем у нових регіонах, що загрожує глобальній стабільності та безпеці); світові фінансові кризи

(можуть викликати соціальні напруження, рост безробіття та загострення політичної нестабільності); організована злочинність, транснаціональні мережі торгівлі наркотиками, зброєю та людьми можуть спричинити загрозу для національної безпеки тощо.

Якщо говорити про загрози глобального характеру в сфері національної безпеки України та Великої Британії, то обидві країни стикаються з подібними викликами та загрозами.

По-перше, російське повномасштабне вторгнення та тимчасова окупація Криму становлять серйозну загрозу для національної безпеки не лише нашої країни, а впливає на безпеку в Європі та світі, порушуючи принципи міжнародного права.

По-друге, політичний тиск та інформаційна війна, яку Росія веде проти України, поширюючи дезінформацію та пропаганду. Цей психологічний тиск спрямований на підірвання довіри громадян до власної держави та їхню підтримку анексії Криму та сепаратистським рухам.

По-третє, збереження територіальної цілісності України залишається важливим пріоритетом для країни та для багатьох міжнародних партнерів, включаючи Велику Британію. Підтримка України в її зусиллях з відновлення контролю над втраченими територіями та перемозі в цій війні залишається актуальною темою в контексті національної безпеки.

По-четверте, Росія намагається впливати на політичну та економічну ситуацію в регіоні, включаючи сусідні країни. Це створює нестабільність та загрозу для суверенітету країн в Східній та Центральній Європі.

По-п'яте, Росія намагається впливати на політичні процеси в інших країнах, зокрема шляхом підтримки політичних партій або кандидатів, які сприяють її інтересам.

По-шосте, агресор активно протидіє прагненням сусідніх країн вступити до Європейського Союзу та НАТО, що може призвести до нестабільності в регіоні.

Зазначені аспекти геополітичного впливу Росії створюють нестабільність та загрозу для суверенітету країн в Східній та Центральній Європі, і вони залишаються серйозною проблемою для міжнародного співтовариства та для країн, які намагаються зберегти свою незалежність та суверенітет.

Аспекти геополітичного впливу також включають кібератаки та інформаційну війну, які Росія активно веде з метою дестабілізації інших країн, включаючи Велику Британію та інші країни Заходу. Росія відома своєю здатністю до кібератак, спрямованих на інфраструктуру, урядові установи, комерційні компанії та громадянські об'єкти в інших країнах, що може призводити до значних руйнувань та порушень важливих служб.

Росія використовує інформаційну війну для поширення дезінформації та пропаганди з метою підірвати довіру до влади, створити розбіжності в суспільстві та впливати на політичні процеси в інших країнах, а кібератаки та інформаційна війна можуть призвести до внутрішніх конфліктів та дестабілізації суспільства в цільових країнах. Агресор славиться наданням підтримки та притулку кіберзлочинцям та хакерам, які діють проти інших країн, що ускладнює їх переслідування та навіть сприяє їхнім атакам. Інші країни світу, як Велика Британія, змушені інвестувати в кіберзахист, щоб захистити свою кіберінфраструктуру від можливих атак. Забезпечення кібербезпеки та відповідь на кіберзагрози стали важливою складовою національної безпеки для багатьох країн. Спільна міжнародна співпраця та обмін інформацією грають важливу роль у протидії кіберзагрозам, а також в обмеженні впливу інформаційної війни та дезінформації [9].

Енергетична залежність від Росії стала важливою проблемою для декількох країн Європи, включаючи Велику Британію. Це робить їх уразливими у випадку енергетичних криз або політичних маніпуляцій з боку Росії, оскільки це великий постачальник природного газу для багатьох європейських країн, і вони стали залежними від цих поставок для

забезпечення енергетичної потреби, тото бачимо використання газу як політичного інструмента або відключити поставки.

Тому країни намагаються розширити джерела свого енергопостачання, включаючи розвиток відновлювальних джерел енергії, як спосіб зменшення залежності від російського газу та інших видів енергії. Забезпечення енергетичної безпеки стало пріоритетом для країн, що стикаються з енергетичною залежністю. Вони розвивають стратегії та політики, щоб зменшити свою уразливість до енергетичних криз і політичних маніпуляцій.

Також країни шукають можливості для співпраці з іншими постачальниками енергії, такими як США, які надають альтернативні джерела газу та нафти.

Енергетична залежність від Росії залишається складною проблемою для країн Європи, і вони продовжують працювати над зменшенням своєї залежності та забезпеченням стійкого та безпечного енергетичного майбутнього.

Міжнародна підтримка Україні в боротьбі з російською агресією є важливим фактором для збереження суверенітету та територіальної цілісності країни. Велика Британія, як і інші країни, надає підтримку Україні шляхом санкцій, військової і гуманітарної допомоги, дипломатичної підтримки.

Країни активно виступають на міжнародних форумах та дипломатичних переговорах на підтримку України та вимоги дотримання міжнародного права; надають гуманітарну допомогу для підтримки внутрішньо переміщених осіб та постраждалих внаслідок агресії.

Міжнародна підтримка має важливе значення для України в забезпеченні її національної безпеки та територіальної цілісності. Засудження агресії та підтримка міжнародного співтовариства сприяють зміцненню позиції України в контексті геополітичних конфліктів. Обидві країни спільно працюють над зміцненням обороноздатності України та міжнародної реакції на російську агресію. Російська агресія залишається

актуальною проблемою для міжнародної безпеки та вимагає спільних зусиль для її подолання.

Загроза тероризму є серйозною проблемою в сфері національної безпеки як для України, так і для Великої Британії. Терористичні організації можуть діяти глобально, включаючи акції на території України та Великої Британії. Загроза тероризму залишається актуальною для обох країн. Обидві країни співпрацюють з іншими державами та міжнародними організаціями, щоб обмінюватися інформацією та координувати заходи з протидії тероризму. Загроза тероризму включає не лише фізичні акти тероризму, а й популяризацію екстремізму та радикалізацію. Пропаганда та рекрутинг терористів в інтернеті є серйозною загрозою для безпеки обох країн. Кібертероризм стає все більшою загрозою для обох країн, включаючи атаки на критичну інфраструктуру та великі корпорації.

Ефективна боротьба з тероризмом включає в себе розробку та впровадження заходів для запобігання фінансуванню терористичних організацій. Запровадження ефективних заходів безпеки на транспорті, в громадських місцях та на кордонах є важливою складовою боротьби з тероризмом.

Окремо варто зазначити про кібератаки та кіберзлочини, які представляють серйозну загрозу для обох країн. Це може включати кібершпигунство, кіберсаботаж, крадіжку особистих даних та інші атаки.

У цьому контексті обидві країни стикаються з загрозами кібершпигунства, де інші країни або хакерські групи намагаються отримати доступ до важливої інформації, включаючи військові, політичні та економічні дані. Шахраї можуть використовувати кібертехнології для вчинення фінансових шахрайств та шахрайств в інтернеті.

Також наявні кібератаки на критичну інфраструктуру, таку як електроенергетика, транспорт, комунікації та фінанси, що завде серйозної шкоди та порушує звичайне функціонування суспільства.

Забезпечення кібербезпеки включає в себе підвищену свідомість громадян та бізнесів, а також заходи безпеки на рівні держави. Міжнародна співпраця є важливою для обміну інформацією та координації заходів у боротьбі з кіберзагрозами.

Таким чином, глобальні кіберподії мають важливе значення для національної безпеки. Обидві країни активно розвивають свої зусилля у сфері кібербезпеки, включаючи створення спеціалізованих агентств та прийняття законодавства щодо кіберзахисту.

Збройні конфлікти та загальна нестабільність у світі мають великий вплив на національну безпеку як України, так і Великої Британії. Глобальні конфлікти, такі як війни в Сирії, Ємені, Україні та інші, мають вплив на безпеку та стабільність у світі. Ці конфлікти можуть мати геополітичні наслідки та впливати на обидві країни.

Збройні конфлікти сприяють поширенню тероризму та радикалізму. Терористичні групи можуть використовувати зміну урядів та збройні конфлікти для своїх цілей. Такі конфлікти призводять до масової міграції та вивержень біженців, що має великий вплив на безпеку та стабільність інших країн.

Для забезпечення національної безпеки обидві країни мають збройні сили та приймають заходи для підвищення оборонної готовності.

Для національної безпеки України, Великої Британії і всього світу серйозну загрозу представляє зміна клімату: призводить до природних катастроф, таких як повені, суші, лісові пожежі та гострі погодні умови, які можуть завдати значної шкоди екологічним системам, інфраструктурі та сільському господарству; поширення захворювань, втрати житлового простору та збільшення міграції, що може створити тиск на приймаючі країни та вплинути на їхню національну безпеку, та біженців, оскільки люди шукають безпечніші місця для життя; може вплинути на сільське господарство та доступність харчових ресурсів, що може призвести до нестабільності на ринку харчових продуктів та конфліктів через доступ до

води та землі; вимагає переходу до більш стійких та чистих джерел енергії, що може вплинути на енергетичну безпеку країн та їх залежність від імпорту енергії; може призвести до конфліктів між країнами через спроби здобути доступ до обмежених ресурсів, таких як вода та енергія. Міжнародна співпраця грає важливу роль у розв'язанні цієї глобальної проблеми.

Таким чином, для кожної країни, включаючи Велику Британію, важливо розробляти стратегії та прийоми для протидії цим глобальним загрозам, враховуючи їхню динаміку та взаємозв'язок. Спільні зусилля та міжнародна співпраця є важливими для забезпечення національної безпеки та стабільності. Міжнародна співпраця грає ключову роль у реагуванні на ці виклики та забезпеченні стабільності на світовому рівні.

Обидві країни ведуть активний діалог щодо цих загроз на міжнародному рівні та співпрацюють у різних галузях для їх протидії, вкладають значні зусилля у боротьбу з тероризмом та співпрацюють в цьому питанні з іншими країнами. Заходи безпеки, контроль над масовими заходами та популяризація міжкультурного спілкування є важливими для зменшення загрози тероризму та підтримки національної безпеки.

3.3. Глобалізаційні процеси в світі: виклики та можливості для країн

Глобалізаційні процеси – це складне та багатогранне явище, яке охоплює різноманітні аспекти економічної, соціокультурної, політичної та технологічної взаємодії між країнами та регіонами у всесвітньому масштабі. Глобалізаційні процеси суттєво впливають на життя людей, економіку країн та міжнародні відносини. Вони створюють нові можливості, але також породжують виклики, такі як соціальна нерівність та втрата культурної ідентичності.

Для України та Великої Британії глобалізаційні процеси також створюють як виклики, так і можливості.

Глобалізація призводить до збільшення економічної конкуренції та залежності від світових ринків. Це створює тиск на внутрішні галузі та робочі місця.

Таблиця 3.1.

Сучасні економічні виклики для Великої Британії та України

Велика Британія	Україна
Brexit і торгові відносини	Корупція та реформи
Пандемія COVID-19	Збройний конфлікт
Фінансовий сектор	Енергетична залежність
	Коригування гривні

Складено авторкою за джерелом: [1]

Велика Британія залишила Європейський союз, що створило передумови для нових торгових угод та економічних відносин з іншими країнами. Досягнення взаємовигідних угод стало пріоритетом. Велика Британія є фінансовим центром, і зміни в регулюванні фінансових послуг, зокрема після Brexit, вплинули і на фінансову стабільність та конкурентоспроможність. Пандемія також мала серйозний вплив на економіку Великої Британії, зменшуючи виробництво, збільшуючи безробіття та суттєво впливаючи на публічні фінанси.

Україна ж стикається з проблемою корупції, яка відлякує інвесторів та гальмує економічний розвиток. Проведення структурних реформ є необхідним для подолання цієї проблеми. Агресія до України створює впливає на інвестиції та розвиток країни. Україна залишається залежною від імпорту енергоресурсів, зокрема природного газу, що може створювати виклики для енергетичної безпеки. Нестабільність валютного ринку та потреба в збереженні макроекономічної стабільності вимагають управління курсом гривні.

Отже, обидві країни повинні активно працювати над розв'язанням цих економічних викликів та розвитком стійкої та конкурентоспроможної економіки. Сприяти реформам, приваблювати інвестиції та зміцнювати

макроекономічну стабільність є важливими завданнями для подолання цих викликів.

Зростання міграції та культурного обміну призводить до викликів у сфері ідентичності та культурного різноманіття.

Таблиця 3.2.

Сучасні соціокультурні виклики для Великої Британії та України

Велика Британія	Україна
Збереження культурної спадщини	Соціальна інклюзія та права меншин:
Боротьба з дискримінацією та нерівністю	Інтеграція з іншими культурами:
Мультикультурна суспільність	Мовна різноманітність

Складено авторкою за джерелом: [2]

Велика Британія є різноманітним та мультикультурним суспільством з представниками різних національностей та культур. Управління та сприйняття цієї різноманітності може бути викликом, але також може призвести до культурного збагачення.

Важливо вирішувати питання дискримінації та нерівності в суспільстві. Це включає рівність для всіх, незалежно від раси, статі, сексуальної орієнтації та інших чинників.

Велика Британія має різноманітну культурну спадщину. Збереження та просування цієї спадщини в умовах глобалізації може бути викликом.

Україна є багатомовною країною з різними регіональними мовами та діалектами. Підтримання української мови та інших мов може бути викликом в умовах глобалізації. Країна знаходиться в процесі інтеграції з європейськими стандартами та цінностями, що може впливати на українську культуру та спосіб життя.

Забезпечення прав та соціальної інклюзії різних соціальних та етнічних груп є важливим завданням, щоб забезпечити сталість та розвиток суспільства.

Глобалізація може призвести до збільшення навантаження на природні ресурси та зміну клімату.

Таблиця 3.3.

Сучасні екологічні виклики для Великої Британії та України

Велика Британія	Україна
Зміна клімату	Екологічна безпека в Азовському морі
Забруднення повітря	Енергетична інфраструктура
Забруднення води та відходи	Забруднення повітря та води

Складено авторкою за джерелом: [3]

Зміни клімату створюють загрозу для Великої Британії, включаючи збільшення рівня моря, частіші та інтенсивніші паводки, спеку та посухи.

Окупація Криму створює загрози для екологічної безпеки в Азовському морі, включаючи забруднення води та загрози природним резерватам.

Отже, обидві країни повинні приділяти увагу збереженню природи, впроваджувати стратегії для зменшення викидів парникових газів, покращення якості повітря та води, а також брати участь у міжнародних ініціативах зі збереження природи та боротьби зі змінами клімату.

Щодо можливостей, то глобалізація відкриває доступ до нових ринків та інвестицій. Це може сприяти економічному розвитку та зростанню виробництва.

Таблиця 3.4.

Сучасні економічні можливості для Великої Британії та України

Велика Британія	Україна
Інновації та технології	Аграрний сектор
Міжнародна торгівля	Аграрний сектор
Фінансовий сектор	Інновації та ІТ
	Енергетичні ресурси

Складено авторкою за джерелом: [1]

Велика Британія є лідером в галузі інновацій та технологій.

Україна має значний потенціал у сільському господарстві та харчовій промисловості. Розвиток сільськогосподарського виробництва та експорту сільськогосподарської продукції може стати важливим джерелом доходу. Україна потребує розвитку транспортної, енергетичної та іншої

інфраструктури. Інвестиції у ці галузі можуть створити робочі місця та підтримати економічний розвиток.

Наша країна розвивається в галузі інформаційних технологій та програмного забезпечення, і може стати центром для ІТ-компаній та стартапів; має значні енергетичні ресурси, включаючи вугілля, природний газ та об'єкти альтернативної енергетики. Розвиток сектору енергетики може стати ключовим економічним напрямком.

На початку лютого 2021 року уряд Великої Британії виділив 800 млн фунтів стерлінгів (близько \$1 млрд) на створення агентства для досліджень та розробок новітніх технологій, таких як штучний інтелект та великі дані.

На початку червня 2021 року стало відомо про те, що у Великій Британії базується 100 технологічних компаній вартістю не менше \$1 млрд (також відомих як «єдинороги»). Це перша європейська країна, яка досягла цієї позначки, згідно з базами даних Dealroom та Tech Nation.

Наприкінці листопада 2020 року стало відомо про те, що уряд Великої Британії створює підрозділ із цифрових ринків (Digital Markets Unit). Воно буде зосереджено на регулюванні онлайн-платформ із правом накладення штрафів за порушення законодавства.

У середині квітня 2020 року уряд Британії оголосив про виділення з держбюджету 1,25 млрд фунтів (близько \$1,6 млрд) високотехнологічним стартапам як захід, який допоможе їм зберегтися на плаву в період пандемії коронавірусу COVID-19.

План порятунку, оприлюднений міністром фінансів Великої Британії Ріші Сунаком, складається із двох ініціатив. Перша — це позики, що конвертуються, на загальну суму \$500 млн для стартапів, що показують високі темпи зростання.

Отже, обидві країни мають можливості для розвитку та просування своїх економік, але важливо ефективно управляти ресурсами, сприяти інноваціям та покращувати умови для підприємництва та інвестицій для максимального використання цих можливостей.

Отже, Велика Британія та Україна можуть розвивати економічну співпрацю та торгівлю, а також створювати сприятливі умови для іноземних інвестицій в обидві країни. Бізнес-спільноти країн можуть співпрацювати в галузі розвитку стартапів, технологій та інновацій.

Співпраця та обмін знаннями між Великою Британією та Україною призведе до взаємного збагачення та спільних досягнень в різних галузях, включаючи науку, освіту, бізнес та культуру.

Сучасні можливості культурного обміну між Великою Британією та Україною включають різні напрями та ініціативи:

1. Виставки і культурні заходи: організація виставок митців та художніх колекцій в обох країнах, участь у міжнародних мистецьких фестивалях та виставках, організація концертів, театральних вистав, танцювальних перформансів і музичних подій.

2. Мовний обмін та навчання: програми обміну для студентів і молоді для вивчення англійської та української мов, курси англійської мови для українців та української мови для британців, мовні клуби та конференції для сприяння мовній комунікації.

3. Літературний обмін: переклад літературних творів британських та українських авторів на інші мови; презентації книг та дискусії з авторами, літературні конкурси та резиденції для письменників.

4. Культурна спадщина: збереження та відновлення культурної спадщини, включаючи архітектурні пам'ятки та музеї, вивчення історії та культури інших країн через виставки та екскурсії.

5. Молодіжні обміни та волонтерство: програми молодіжного обміну та волонтерські проекти для молоді, молодіжні лідерські тренінги та семінари.

6. Фільми та кінофестивалі: показ британських та українських фільмів на кінофестивалях та в кінотеатрах, фільмові майстер-класи та дискусії з режисерами та акторами.

7. Інтернет та соціальні мережі: використання інтернету та соціальних мереж для обміну культурною інформацією, мистецькими творами та іншими культурними виразами.

Таким чином, ці можливості сприяють розширенню взаєморозуміння, сприяють культурному обміну та сприяють поглибленню стосунків між Великою Британією та Україною.

Таким чином, як Україна, так і Велика Британія мають можливість використовувати глобалізацію для свого розвитку, активно взаємодіючи з іншими країнами та сприяючи вирішенню глобальних викликів. Важливо бути готовими до змін та адаптуватися до нових умов глобального світу.

ВИСНОВКИ

Таким чином, у першому розділі проведено теоретичний аналіз політичної культури та її зв'язку з глобалізацією. Досліджено вплив глобалізації на політичну культуру Великої Британії, а також зображено соціально-політичний профіль країни.

У другому розділі проведений детальний аналіз історії політичної культури Великої Британії та вивчено конкретний вплив глобалізації на різні аспекти цієї культури. Особлива увага приділена політичній участі та громадянській активності, а також змінам у політичній системі країни.

У третьому розділі розглянуті актуальні питання українсько-британського стратегічного діалогу в умовах глобалізаційних трансформацій. Оцінено загрози глобального характеру для національної безпеки обох країн. Також проаналізовані глобалізаційні процеси в світі та їх вплив на політичну культуру обох країн, виділені виклики та можливості.

Отже, можна зробити наступні висновки:

1. В процесі теоретичного аналізу визначено основні аспекти політичної культури Великої Британії, включаючи значення та роль цього поняття в контексті сучасної політичної науки. Досліджено, як політична культура визначається та впливає на політичну поведінку та інституції.

2. Зосереджено увагу на взаємодії політичної культури Великої Британії з процесами глобалізації. Теоретичний аналіз вказує на необхідність розуміння, як глобальні тенденції впливають на особливості та еволюцію політичної культури у цій країні.

3. Відзначено важливість врахування міжнародно-політичного контексту при аналізі політичної культури. Підкреслено, як глобальні виклики і трансформації впливають на уявлення та цінності політичної системи Великої Британії.

4. Розглянуті трансформації у глобальному контексті вказують на зростання взаємозалежності між державами та посилення їхніх економічних,

політичних та культурних зв'язків. Глобалізація є ключовим фактором, що визначає сучасні відносини країн світу.

5. Аналіз показав, що відносини між Україною та Великою Британією є предметом ряду проблем, таких як економічні виклики, політичні ризики та непередбачуваність через геополітичні зміни.

6. Незважаючи на існуючі труднощі, розглянуті перспективи вказують на можливості для поглиблення співпраці між Україною та Великою Британією. Розвиток торговельних, культурних та наукових відносин може стати стратегічним напрямком для спільного розвитку.

7. Здійснення активної дипломатичної діяльності та підписання взаємовигідних угод може сприяти подоланню проблем та зміцненню взаєморозуміння між країнами.

8. Висунуті рекомендації щодо подальших досліджень включають у себе глибші аналізи економічних та політичних аспектів відносин, а також вивчення впливу глобальних тенденцій на майбутні перспективи.

9. В аналізі визначено, що глобалізація виступає як необхідний та невід'ємний контекст для розуміння змін у політичній культурі. Вона впливає на різні аспекти суспільства, у тому числі на систему цінностей та політичні переконання.

10. В роботі відзначено, що глобалізація може впливати на політичну участь громадян, роблячи її більш глобальною та інтерактивною. Розвиток мережевого спілкування і нових медіа змінює підходи до взаємодії з політичним процесом.

11. Дослідження підкреслює, що глобалізація призводить до зростання культурної різноманітності в політичних переконаннях та підходах. Різноманітність думок та цінностей стає домінуючою, що може впливати на формування політичної культури.

12. Аналіз показує, що глобалізація може ставити виклик для національного ідентитету. З одного боку, спільні глобальні цінності можуть

об'єднувати, з іншого – можуть виникати напруги між національними та глобальними ідентифікаціями.

Висновки підкреслюють важливість розуміння та підтримки взаємодії між різними культурами у глобальному світі. Сприяння взаєморозумінню та діалогу може визначати успішні аспекти впровадження глобальних цінностей.

Таким чином, кваліфікаційна робота вказує на необхідність адаптації політичної культури до глобальних реалій. Перегляд традиційних концепцій та взяття до уваги глобальних тенденцій може сприяти відповідному розвитку політичного суспільства. Ці висновки є важливим внеском у розуміння взаємозв'язку між глобалізацією та політичною культурою Великої Британії, надаючи підставу для подальших досліджень та розвитку політичних стратегій.

Загалом, робота дозволила глибоко зрозуміти складні взаємозв'язки між політичною культурою Великої Британії та глобалізацією, а також визначити ключові проблеми та перспективи відносин України та Великої Британії в умовах сучасних глобальних трансформацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Великобританія. Огляд ринку. Режим доступу: https://epo.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/UK_factbook.pdf
2. Міністерство закордонних справ України. Спільна заява Міністра закордонних справ України, Державної секретарки Великої Британії та Міністра закордонних справ Республіки Польща. Режим доступу: mfa.gov.ua/news/spilna-zayava-ministra-zakordonnih-sprav-ukrayini-derzhavnoyi-sekretarki-velikoyi-britaniyi-ta-ministra-zakordonnih-sprav-respubliki-polshcha
3. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України: 98% всіх українських товарів матимуть вільний доступ на ринок Британії. Режим доступу: <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=ukUA&id=9b22db99-c4d4-4197-bd6b-1d634d6e7fea&title=98-VsikhUkrainskikhTovarivMatimutVilniiDostupNaRinokBritanii>
4. Сайт Державної служби статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Сайт Посольства України у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії. Режим доступу: <https://uk.mfa.gov.ua/ua/ukraineuk/diplomacy>
6. British Council. URL: <https://www.britishcouncil.org>
7. Базилевич В.Д., Осецький В.Л., та інші. Економічна стратегія та політика реалізації європейського вектору розвитку України: концептуальні засади, виклики та протиріччя: монографія: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2018. 536 с.
8. Балабанов, К.В. (2012). «Дипломатична та консульська служба: підручник для студентів ВНЗ», Донецьк: Вид-во «Ноулідж» (донецьке відділення), 2012, 432 с.
9. Белюх Т.В., «Сучасні дезінтеграційні процеси на європейському континенті: виклики та уроки для країн Європи». Збірник тез доповідей

Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених та студентів «Розвиток міжнародних відносин України та країн Вишеградської четвірки». (4–5 грудня 2019 р.) Тернопіль, 2019. 205 с.

10. Ващенко І. В. Конфліктологія та теорія переговорів : навчальний посібник. К. : Знання, 2013. 407 с. (Вища освіта ХХІ століття)

11. Іващук І.О. Інтеграційні процеси на Європейському просторі: тенденції та виклики, 2012. № 11. С. 3–8

12. Іващук І.О. Міжнародна торгівля у вирішенні глобальних проблем економічного розвитку країн. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер. Економіка. 2011. Вип. 16. С. 350–359.

13. Іващук І.О. Новітні тенденції та глобальні виклики розвитку міжнародних економічних відносин. Схід, 2013. № 1(121). С. 19–23.

14. Іващук І.О., Возьний К.З., Вірковська А.А. Зовнішньоторговельні інтереси країн Європи: монографія. К.: ЦУЛ, 2018. 280 с.

15. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч.посібник. 5-те вид., перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 272 с.

16. Комар Н.В. Еволюція інтеграційних процесів в Європі. Україна в процесі імплементації Угоди про асоціацію з ЄС : зб. тез доповідей Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. студ. та молодих вчених, 23–24 квіт., 2015 р., Тернопіль / відп. за випуск Є. В. Савельєв. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. С. 118–120.

17. Комар Н.В., Белюх Т.В., Пилипчук К.С. «Дезінтеграційні процеси в Європі». Проблеми сучасної Європи та України. Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції студентів та молодих вчених. (25–26 травня 2019 р.) Тернопіль, 2019. 168 с.

18. Крисоватий А., Савельєв Є., Зварич І. та ін.. Європа без кордонів: економічна, політична, цивілізаційно-культурна інтеграція: Вісник Тернопільського національного економічного університету, 2019. Вип. 1. С. 219–236.

19. Куриляк, В.Є. Вплив глобалізації на економічний розвиток України: монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. С. 369-382.
20. Куриляк, В.Є. Глобальні цивілізаційні процеси в системі світового економічного порядку: монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. С. 55–78.
21. Куриляк, В.Є. Рушійні сили формування нового світового економічного порядку у ХХІ ст.: монографія; за наук. ред. А. Крисоватого, Є. Савельєва. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. С. 79–99.
22. Лойко В.В., Рамський А.Ю., Маляр С.А., та інші. Фінансові механізми інноваційного економічного розвитку України в умовах євроінтеграції: монографія: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2019. 252 с.
23. Матюшенко І.Ю., Беренда С.В., Резніков В.В. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції. Харків. ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. 496 с.
24. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. студ. та молодих вчених, 23–24 квіт., 2015 р., Тернопіль / відп. за випуск Є. В. Савельєв. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. С. 118–120.
25. Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених та студентів «Розвиток міжнародних відносин України та країн Вишеградської четвірки». (4–5 грудня 2019 р.) Тернопіль, 2019. 205 с.
26. Основи демократії: навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів / [авт. колектив: М. Бессонова, О. Бірюков, С. Бондарук та ін.; заг. ред. А. Колодій]. К. : Вид-во „Ай Бі”, 2002. 684 с.
27. Політична система: сучасні проблеми розвитку громадянського суспільства і держави : у двох томах / за ред. О. В. Скрипнюка ; Нац. акад. правових наук України. Київ : Логос, 2010.
28. Політична філософія: підручник / [Є. М. Суліма, М. А. Шепелєв, В. В. Кривошеїн, В. Ю. Полянська] ; за ред. Є. М. Суліми. К. : Знання, 2006. 799 с.

29. Порівняльна політика : основні політичні системи сучасного світу / за ред. В. Бакірова, М. Сазонова ; Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. Харків : [б.в.], 2008. 574 с.
30. Президентські вибори та Помаранчева революція: вплив та трансформаційні процеси в Україні / Фонд ім. Фрідріха Еберта; за ред Г. Курта та ін. К.: Заповіт, 2005. 234 с.
31. Солодкий С., Белєсков М.. Аудит зовнішньої політики: Україна – Велика Британія // Інститут світової політики. 2017. 386 с.
32. Стегній О. Регіональний чинник розвитку політичної культури населення України // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2005. № 3. С. 94 – 122.
33. Трофименко, М.В. (2014). «Традиційна та публічна дипломатія Великої Британії», Вісник МДУ, Серія: Історія. Політологія, 2014, Випуск 10, С. 123–133.
34. Фукуяма Ф. Глобалізація безконечна / Ф. Фукуяма // Ї. 2000. № 19. С. 36–42.
35. Циганкова Т. М., Петрашко Л.П., Кальченко Т.В. Міжнародна торгівля : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2001. С. 8–9.
36. Шнирков О.І., Філіпенко А.С., Резнікова Н.В. та ін. Процеси економічної дезінтеграції в сучасному світовому господарстві: монографія /за ред. О.І. Шниркова. К.: ВПЦ "Київський університет", 2018. 159 с.
37. Яковюк І. В. Brexit: причини і наслідки британського референдуму. Європейська інтеграція в контексті сучасної геополітики : зб. наук. ст. за матеріалами наук. конф., м. Харків, 24 трав. 2016 р. Харків, 2016. С. 25–29.
38. Яковюк І. В., Білоусов Є. М. Національна безпека України в умовах нових викликів європейській та євроатлантичній солідарності : монографія. Харків : «ФО-П Рубан В.В.», 2022. 148 с.
39. Якубовський С.О. Процеси економічної дезінтеграції та їх моделювання. Вісник Міжнародного Слов'янського університету. Харків: Серія «Економічні науки». Том XV. №2. 2012, С. 3–8

40. Арсеєнко А. Г. Глобалізація: основний зміст та соціально-економічні й політичні наслідки напередодні 21 ст. / А. Г. Арсеєнко. Режим доступу: <http://www.lab.org.ua/article/category/antiglobalism/691>
41. Британська Рада в Україні. Режим доступу: <http://www.britishcouncil.org.ua/about/britishcouncil-ukraine>
42. Британські політики закликають створити спецтрибунал щодо злочину агресії РФ проти України. Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3648796-britanski-politiki-zaklikaut-stvoriti-spectribunal-sodo-zlocinu-agresii-rf-proti-ukraini.html>
43. Ван Пен: Теоретичні аспекти дослідження умов міжнародних торговельних відносин. Режим доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/34963/06-Van.pdf?sequence=1> 5.
44. Вікіпедія – вільна енциклопедія. Українсько-британські відносини. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Українсько-британські_відносини
45. Війна з Росією: Найперспективніший союзник України. Дзеркало тижня. Режим доступу: zn.ua/ukr/international/vijna-z-rosijeju-najperspektivnishij-sojuznik-ukrajini.html
46. Гонтаренко Л. «Інформаційне викривлення, як зброя у гібридній війні» // Науково-практична конференція ХНУ ПС ім. І.Кожедуба, 2017. Режим доступу: <http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/science/stud-conf/suchasna-viynagumanitarniy-aspekt/20.pdf> .
47. Жоден політик у Великій Британії не ставить під сумнів пріоритетність допомоги Україні. Режим доступу: nrcu.gov.ua/news.html?newsID=102741
48. Збройні сили Великої Британії. Режим доступу: uk.wikipedia.org/wiki/

49. «Інкубатор еліти. Чому майже всі кандидати в прем'єри Британії - з одного університету»// BBC News Україна, 2019. Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-48678402>
50. Історична географія. Планета Земля. Режим доступу: <http://geosfera.org/evropa/velikobritaniya/49-ben-nevis-strazh-shotlandskix-gor.html>
51. Квач Я. Еволюція міжнародної торгівлі: Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2017. № 4. С. 47–56. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2017_4_6
52. Комар Н.В., Белюх Т.В., Пилипчук К.С. Brexit: виклики для Європейського союзу. Вісник Львівського університету. 2019. Випуск 46. Режим доступу: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/intrel/index> (Серія "Міжнародні відносини")
53. Міжнародна торгівля: конспект лекцій для студентів ступеня «бакалавр» економічних спеціальностей, денної та заочної форм навчання/Укладачі: Величко К.Ю., Печенка О.І.–Х. : ХДУХТ, 2018. Режим доступу: <http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/2671/1/%D0%9C%D0%A22018.pdf>
54. Муно М. «Популісти»// Made for minds, 2019. Режим доступу : <https://www.dw.com/uk/%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%80-%D1%86%D1%96-%D0%BA%D0%BB%D1%8F%D1%82%D1%96-%D0%BF%D0%BE%D0%BF%D1%83%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8/a-50584483>
55. «На одному із символів Москви вивісили прапор України» // LB.ua, 2014. – Режим доступу: https://lb.ua/news/2014/08/20/276686_simvolov_moskvi_vivesili.html
56. Оборона Британії-2030: протистояти Росії, зміцнювати Україну. Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3210644-oborona-britanii2030-protistoati-rosii-zmicnuvati-ukrainu.html>

57. Президент України Володимир Зеленський: Офіційне інтернетпредставництво: Володимир Зеленський і Борис Джонсон підписали Угоду про політичне співробітництво, вільну торгівлю та стратегічне партнерство між Україною та Великою Британією. Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/news/volodimir-zelenskij-i-boris-dzhonson-pidpisaliugodu-pro-pol-64377>

58. Ресурсний центр ГУРТ. Підтримка урядом Великої Британії проведення реформ в Україні. Режим доступу: <https://gurt.org.ua/news/grants/23909/>

59. Рівні розвитку МEB. Файловий архів StudFiles. Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/5374946/page:5/>

60. Савельєв Є.В., Зварич І.Я. Міжнародна економіка: підручник. 4-те вид., переробл. та доповн. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 424 с. Режим доступу: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/32863/1/C%0d%b0%0d%b2%0d%b5%0d%bb%0d%8c%0d%94%0d%b2%0d%97%0d%b2%0d%b0%0d%80%0d%b8%0d%87____.pdf

61. Спільна заява міністра закордонних справ України. Режим доступу: mfa.gov.ua/news/spilna-zayava-ministra-zakordonnih-sprav-ukrayini-derzhavnoyi-sekretarki-velikoyi-britaniyi-ta-ministra-zakordonnih-sprav-respubliki-polshcha

62. Сута – Вітер І. «Виклик людству і перша поразка глобалістів»// Науково ідеологічний центр ім. Дмитра Донцова, 2016. Режим доступу : <http://dontsov-nic.com.ua/vyklyk-lyudstvu-i-persha-porazkahlobalistiv/> .

63. У Лондоні представили новий стратегічний документ. Режим доступу: <https://suspilne.media/culture/579567-kultura-ne-lisilas-ostoron-pro-diplomaticnij-rik-ta-kulturnu-spivpracu-ukraini-j-velikoi-britanii/>

64. Фахрудін Ш. «Найвідоміша спецслужба світу – МІБ: чим вражає британська розвідка» // 24 канал, 2020. Режим доступу: https://24tv.ua/nayvidomisha_spetssluzhba_svitu_mi6_chim_vrazhaye_britanska_ro_zvidka_n1279959

65. Чому будувати політичний альянс із Лондоном Києву не менш важливо, ніж добиватися військового союзу з Вашингтоном. Режим доступу: <https://www.gov.uk/government/organisations/foreign-commonwealth-developmentoffice> 52
66. “Школи-пансіони у Великій Британії”// British Council – Україна, Режим доступу: <https://www.britishcouncil.org.ua/study-uk/schools>
67. Almond G., Powell G. Comparative Politics. A Developmental Approach (Boston: Little, Brown). 1966. 248 с.
68. Alyssa Coleman International Trade: Theory and Policy: Willford Press, 2018. 236 p.
69. Bartelson J. Three Concepts of Globalization / Bartelson J. // International sociology. 2000. № 2. Vol. 15. P. 180–196.
70. Charles Van Marrewijk International Trade: Oxford University Press, 2017. 520 p.
71. Conceptualising comparative politics / ed. by Anthony Petros Spanakos and Francisco Panizza. New York, NY : Routledge, 2016. 256 p.
72. Daniel L. Bethlehem, Donald McRae, Rodney Neufeld, Isabelle Van Damme. The Oxford Handbook of International Trade Law. Oxford University Press, 2009. 801 p.
73. Deutsch, Karl W.et.al. Political Community and the North Atlantic area: International Organization in the light of Historical Experience. Princeton University Press, 1957.
74. Dickovick, J. T., Eastwood J. Comparative Politics: Integrating Theories, Methods, and Cases. 2016.
75. Handbook of American popular culture (Thomas Ph. Inge, editor). Vol. 1 3.
76. Hirst P. Globalization in Question / P. Hirst , G. Thompson. London : Polity. Press, 1996. 227 p. 7.

77. House of Lords “Persuasion and power in the modern world”, 2013; *Imagination Beyond Nation. Latin American Popular Culture* / Ed. by Eva P. Bueno and Terry Caesar / University of Pittsburgh Press. 1998.
78. Introduction to comparative politics: political challenges and changing agendas / edited by Mark Kesselman, Columbia University, Joel Krieger, Wellesley College, William A. Joseph, Wellesley College. edition 8th edition. Australia; Brazil; Mexico; Singapore; United Kingdom; United States : Cengage Learning, 2017. 740 p.
79. Jagjit S. Chadha, Alec Crystal, Joe Pearlman, Peter Smith, Stephen Wright *The UK Economy in the Long Expansion and its Aftermath*: Cambridge University Press, 2016. 450 p.
80. Joseph S. Nye, JR “Bound to lead: the changing nature of American Power”, 1990. 436 p.
81. *Kremenjuk V. A. The Emerging System of International Negotiation.* / *International Negotiation: Analysis. Approaches, Issues* / Ed. by V.A.Kremenjuk. San Francisco, Oxford: Jossey-Bass, 1991. 486 p.
82. M. J. Trebilcock, Robert Howse *The Regulation of International Trade*: Routledge, 2005. 759 p.
83. Mahler, G. S. *Comparative Politics: Exploring Concepts and Institutions Across Nations*. 2019. 286 p.
84. Mark Baimbridge, Philip B. Whyman, Brian Burkitt, Ruth Lea, Ian Milne, John Mills, Philip Davies, Patrick Minford, Eric Nowell, Matthew Elliott, Brian Hindley, Brent Cameron, David Lascelles, Philip Booth, Marc Glendenning, John Redwood, Roger Helmer, Andrew Mullen, David Howell, Vo Phuong Mai Le *Britain in a Global World: Options for a New Beginning*: Andrews UK Limited, 2011. 252 p.
85. Neil Coe, Andrew Jones *The Economic Geography of the UK*: SAGE, 2010. 280 p.

86. Nye J. S., Jr. The Paradox of American Power. Why the World's Only Superpower Can't It Alone. N.Y., Oxford: Oxford University Press, 2002. XVIII. 222 p.
87. N.Y.: Greenwood Press, 1989. Vol. 1.
88. Paul R. Krugman, Maurice Obstfeld, Marc Melitz International Trade: Theory and Policy: Pearson Education, 2017. 360 p.
89. Paul Valerie, Michael Aquino; "Psychotronic warfare spiritual access", Defense intelligence agency, 1982. 228 p.
90. Philip B. Whyman, Alina I. Petrescu The Economics of Brexit: A CostBenefit Analysis of the UK's Economic Relationship with the EU: Springer, 2017. 384 p.
91. Political, Free Trade and Strategic Partnership Agreement between the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and Ukraine. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/934935/CS_Ukraine_1.2020_UK_Ukraine_Political_Free_Trade_Strat_Partner_Agreement.pdf
92. Rivera, T. (2015). «Distinguishing Cultural Relations from Cultural Diplomacy: The British Council's Relationship with Her Majesty's Government», Los Angeles: Figueroa Press, 48 p.
93. Robertson R. Modernization, Globalization and the Problem of Culture in the World-Systems Theory / R. Robertson, F. Lechner // Theory, Culture & Society. 1985. № 2. 103–117.
94. Rodriguez Pose A. «The European Union Economy», Society and Polity, Oxford University Press, Oxford. 2002.
95. Sonkova M. Public Image and Perception of Current British Royal Family. Masaryk University Faculty of Arts. Department of English and American Studies . London: 2014, 186.
96. Tom Lansford Political Handbook of the World 2018-2019: CQ Press, 2019. 2064 p.

97. Valladao A. *Le XX1 siecle sera americain*. Paris, 1993. P. 48.
98. Van den Berg Hendrik, Joshua J. *Lewer International Trade and Economic Growth*: Routledge, 2015. 305 p.
99. Wade R. *Globalization and its limits* // Berger S., Dore R. (eds.) *National diversity and global capitalism*. Inthaca, NY, 1996. P. 60–88
100. Wilson B. *Morality in the Evolution of the Modern Social System* // *The British Journal of Sociology*. 1985, P. 315
101. Zartman I. W. *Negotiations as a Joint Dcvision-Making Proccss / The Negotiation proccss*, 1978. 700 p.
102. Alan Philips “Joseph Nye, the inventor of the term 'soft power'” // Chatham House, 2013. URL: <https://www.chathamhouse.org/publications/the-world-today/2013-06/joseph-nyeinventor-term-soft-power>
103. «A Floating Palace» // the royal yacht Britannia. URL: <https://www.royalyachtbritannia.co.uk/about/>
104. BBC News Services. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-politics-64943445> BBC News
105. «Buckingham Palace thief jailed for stealing medals and photos” // BBC, 2021. URL: <https://www.bbc.com/news/ukengland-york-north-yorkshire-55543695>
106. “British Tourist Authority”// visit Britain. URL: <https://www.visitbritain.org/>
107. Cambridge Dictionary: Meaning of integration. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/integration>
108. Chron: Jim Woodruff: Factors Affecting Economic Development and Growth. URL: <https://smallbusiness.chron.com/factors-affecting-economicdevelopment-growth-1517.html>
109. *Diplomacy for the 21st Century: Twenty-first century diplomacy: a new rule book*. Series: Wolfson College Podcasts. URL: <https://podcasts.ox.ac.uk/diplomacy-21st-century-twenty-first-century-diplomacy-new-rule-book>

110. Dominic Sandbrook «Thatcher and Queen Elizabeth II: what was their relationship like?»// History Extra, 2020. URL: <https://www.historyextra.com/period/20th-century/queen-elizabeth-ii-margareththatcher-relationship-prime-minister-disagree-friends-crown-netflix/>
111. Durrant T., Urban J. (2022). How should the Foreign Office change now? URL:: <https://www.instituteforgovernment.org.uk/sites/default/files/publications/How-should-the-foreign-office-change-now.pdf>.
112. E finance management: International Trade – Types, Importance, Advantages And Disadvantages. URL: <https://efinancemanagement.com/international-financial-management/internationaltrade>
113. EU Referendum// BBC, 2014. URL: https://www.bbc.com/news/politics/eu_referendum/results
114. European Statistical Office. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/>
115. «Eurovision: Italy wins while UK's James Newman gets nul points» // BBC News, 2021. URL: <https://www.bbc.com/news/entertainment-arts-57198762>
116. «Explore what the UK thinks» – ratings // YouGov, 2021. URL: <https://yougov.co.uk/topics/overview/ratings>
117. Finder: Charlie Barton: Brexit currency fallout: Exchange Rate Tracker. URL: <https://www.finder.com/uk/brexit-pound>
118. Global Britain in a Competitive Age: the Integrated Review of Security, Defence, Development and Foreign Policy. 16 March 2021. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/global-britain-in-a-competitive-age-the-integrated-review-of-security-defence-development-andforeign-policy>
119. Global Britain is leading the world as a force for good: article by Dominic Raab. 23 September 2019. URL: <https://www.gov.uk/government/speeches/global-britain-is-leading-the-world-as-a-force-for-good-article-by-dominic-raab>

120. Global Britain: delivering on our international ambition. URL: <https://www.gov.uk/government/collections/global-britain-delivering-on-ourinternational-ambition>
121. “Global Soft Power Index 2021: UK Ranked 3rd in World for Soft Power Prowess”// Brand Finance, 2021. URL: <https://brandfinance.com/press-releases/uk-ranked-3rd-in-world-for-soft-powerprowess>
122. GOV.UK: UK and Ukraine sign Political, Free Trade and Strategic Partnership Agreement. URL: <https://www.gov.uk/government/news/uk-and-ukrainesign-political-free-trade-and-strategic-partnership-agreement> 67
123. GREAT Britain Campaign. URL: <http://www.greatbritaincampaign.com/#!/home>
124. “Foreign, Commonwealth & Development Office”// Gov.UK. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3210644-oborona-britanii2030-protistoati-rosii-zmicnuvati-ukrainu.html>
125. History of British Council. URL: <https://www.britishcouncil.org/organisation/history>
126. Intelligent Economist: Prateek Agarwal: Economic Growth. URL: <https://www.intelligenteconomist.com/economic-growth/#types-of-economicgrowth>
127. Invest in chercasy region. URL: http://investincherkasyregion.gov.ua/wpcontent/uploads/2017/07/UK_factbook.pdf
128. Investopedia: Mary Hall: Which Factors Can Influence a Country's Balance of Trade? URL: <https://www.investopedia.com/ask/answers/041615/whichfactors-can-influence-countrys-balance-trade.asp> Mark Nation “Soft skills are the Springboard to success in the public sector” // Careers in governmental. URL: <https://www.careersingovernment.com/tools/gov-talk/career-advice/soft-skillspringboard-success-public-sector/>
129. Niblett R. Global Britain in a divided world. Testing the ambitions of the Integrated Review. 29 March 2022. URL: <https://www.chathamhouse>.

org/2022/03/global-britain-divided-world/01-introduction-integrated-reviews-four-priorities

130. Peter Kellner «George Soros»// Britannica. URL: <https://www.britannica.com/biography/George-Soros>

131. Rebecca Smurthwaite «Royal Yacht Britannia: A look back in history»// Superyacht Times, 2021. URL: <https://www.superyachtimes.com/yacht-news/history-of-royal-yacht-britannia>

132. Shaw Academy: Everything You Need to Know About International Trade. URL: <https://blog.shawacademy.com/everything-you-need-to-know-aboutinternational-trade/>

133. Soft power and cultural relations approaches in international heritage protection. A Study Commissioned from the British Council. URL: https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/soft_power_and_cultural_heritage_protection_report.pdf

134. State of British Diplomacy 29 June 2022. URL: <https://www.kcl.ac.uk/events/state-of-british-diplomacy>

135. Stephen Wood “What Is the Queen's Role in British Government?”// History stories, 2020. URL: <https://www.history.com/news/what-is-the-queens-role-in-british-government>

136. The Office of the United States Trade Representative. URL: <https://ustr.gov/>

137. The UK's soft power challenge. August 2019. URL: <https://www.britishcouncil.org/research-policy-insight/insight-articles/uks-soft-powerchallenge> .

138. The world bank. Population, total. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=GB>

139. Trade Map: Bilateral trade between Ukraine and China. URL: https://www.trademap.org/Bilateral_TS.aspx?nvpm=1%7c826%7c%7c008%7c%7cT OTAL%7c%7c%7c2%7c1%7c1%7c1%7c2%7c1%7c1%7c1%7c1 62. Van den

Berg Hendrik, Joshua J. Lewer International Trade and Economic Growth: Routledge, 2015. 305 p.

140. Triennial Review of the British Council, URL: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/335494/140722_PDF_of_British_Council_Triennial_Review_with_Annexes_FINAL.pdf

141. UK Economic Diplomacy in the 21st Century. The LSE Economic Diplomacy Commission. Final Report, 9 February 2021. URL: <https://www.lse.ac.uk/ideas/Assets/Documents/reports/LSE-IDEAS-UK-Economic-Diplomacy-in-the-21st-Century.pdf>.

142. United Kingdom Foreign and Commonwealth Office, режим доступа: <https://www.gov.uk/government/organisations/foreign-commonwealth-office>

143. WITS: World Integrated Trade Solution: United Arab Emirates Exports. URL: <https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/Country/ARE/Year/LTST/TradeFlow/Export/Partner/all/>

144. “Who rules the world”// Daily Mail, 2012. URL: <https://www.dailymail.co.uk/news/article-2234726/Britain-topsglobal-soft-power-list.html>

145. Your Article Library: International Trade: Features, Advantages and Disadvantages of International Trade. URL: <http://www.yourarticlelibrary.com/international-trade/international-trade-featuresadvantages-and-disadvantages-of-international-trade/26009>

Харківський національний
університет ім.В. Н. Каразіна
м.Харків
05.12.2023

Екзаменаційній комісії із захисту
кваліфікаційних робіт магістрів
студентів спеціальності 291
«Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

ЗОВНІШНЯ РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу магістра студентки спеціальності 291 «Міжнародні
відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Чернишової Аліни Олексіївни

на тему: «Вплив глобалізації на політичну культуру Великої Британії»

Актуальність теми дослідження обумовлена необхідністю аналізу політичної культури Великої Британії як однієї з найважливіших країн сучасного світу. Якби події не відбувалися сьогодні до думки Лондона завжди прислуховується світова спільнота. Не варто забувати, що глобалізація призводить до економічної інтеграції країн, включаючи Велику Британію, у світовий економічний порядок. Економічні зміни, такі як міжнародна торгівля, фінансова інтеграція та інвестиції, мають прямий вплив на політичні рішення та стратегії країни. Глобалізація сприяє обміну культурними цінностями, ідеями та поглядами між країнами, що впливає на політичну культуру Великої Британії, враховуючи, що громадяни стикаються з різноманітністю інших культур через засоби масової інформації, соціальні мережі та інші комунікаційні канали. Зміни в світовій політиці, такі як підвищення популізму, націоналізму та інші геополітичні тенденції, можуть відбитися на політичній культурі Великої Британії.

Структура і зміст роботи повністю відповідають назві теми, а також напрямку підготовки. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків і списку використаних джерел.

Студенткою опрацьована достатня кількість літературних джерел, що дало змогу провести глибокий теоретичний аналіз зазначеної теми. В роботі було подано теоретико-методологічні засади дослідження політичної культури Великої

Британії. Зроблено аналіз впливу глобалізації на політичну культуру Великої Британії. Визначені проблеми та перспективи відносин України та Великої Британії в умовах глобалізаційних трансформацій.

При оцінці особливостей сучасного українсько-британського стратегічного діалогу використані сучасні методи дослідження, що дало змогу оцінити рівень та перспективи подальшої співпраці країн.

Разом з тим у роботі присутні певні недоліки: у першому розділі слід було б детальніше зупинитись на соціально-політичному та економічному профілі Великої Британії у сучасних міжнародних відносинах. Також є незначні стилістичні неточності. Проте зазначені недоліки не впливають на загальну практичну значущість роботи.

У цілому при написанні дипломної роботи студентка продемонструвала вміння добирати та аналізувати необхідну літературу, знання з фахових дисциплін. Свої дослідження студентка уміло оформила в дипломну роботу, зробила необхідні висновки.

Робота написана достатньо грамотно, тему розкрито повністю. Отже, вивчення впливу глобалізації на політичну культуру Великої Британії є важливим для розуміння того, як зовнішні чинники формують політичні процеси та уявлення громадян у сучасному світі.

Кваліфікаційна робота студентки Чернишової А. О. відповідає нормативним вимогам, проведене дослідження носить закінчений характер і заслуговує на оцінку "відмінно" (90 б.).

Рецензент:

кандидат політичних наук,
доцент кафедри політології,
соціології культурології
Харківського національного
педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди

Ю. Калюжна

Юлія КАЛЮЖНА

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

на кваліфікаційну роботу магістра студентки
освітньої програми «Міжнародні відносини та регіональні студії:
європеїстика»

Чернишової Аліни Олексіївни

на тему «Вплив глобалізації на політичну культуру Великої Британії»

05.12.2023 р.
м. Харків

Здобувачка вищої освіти Чернишова Аліна Олексіївна працювала над кваліфікаційною роботою у відповідності до складеного плану-графіку та вимог методичних вказівок. Вчасно подавала частини роботи та виконувала вказівки наукового керівника.

Чернишова А. прослідкувала вплив глобалізаційних процесів на ключові аспекти політичної культури Великої Британії з високим рівнем компетентності та аналітичної чіткості.

Особливо важливим є підхід здобувачки до розгляду впливу глобалізації на різні сфери політичної культури, такі як участь громадян у політичних процесах, зміни в системі цінностей та сприйняття політики в суспільстві. Здатність Чернишової А. визначати ключові тенденції та визначати їхні наслідки є на високому рівні.

Важливим елементом роботи Чернишової А. є використання широкого спектру джерел та методологічних підходів, що підсилює обґрунтованість її висновків.

Також хочу відзначити здатність дипломниці систематизувати та структурувати матеріал, що дозволяє легко слідкувати за аргументами та висновками. Уміння здобувачки представляти складні концепції у доступній

формі забезпечує зрозуміння теми не лише фахівцями, але і широкою аудиторією.

Аліна виявилась здатною здобувачкою з глибоким розумінням та інтересом до обраної теми, вдало поєднала теоретичний підхід із прикладами та аналітикою.

У ході виконання кваліфікаційної роботи Чернишова А. О. проявила ініціативність, старанність, наполегливість, здатність та вміння застосовувати набуті знання для вирішення складних завдань, обізнаність у сучасній системі міжнародних відносин.

Реагувала на зауваження керівника об'єктивно, в результаті чого було вчасно написано кваліфікаційну роботу на актуальну тему.

Вважаю, що робота відповідає вимогам і може бути допущена до захисту в ЕК.

Науковий керівник:

кандидат політичних наук, доцентка

Ганна ПАНАСЕНКО